

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU I ELEKTRONIČKE
KOMUNIKACIJE

NAPUTCI ZA
RAČUNOVODSTVENO RAZDVAJANJE
I TROŠKOVNO RAČUNOVODSTVO

Listopad 2013.

Sadržaj

1	Pojmovnik	3
2	Opći principi regulatornog računovodstva	6
2.1	Principi regulatornog računovodstva	6
2.2	Proces pripreme, revizije i objave regulatornih financijskih izvještaja	7
2.2.2	Revizija regulatornih financijskih izvještaja	7
2.2.3	Zahtjevi za razinom kvalitete i granulacije računovodstvenih zapisa	10
2.2.4	Sadržaj regulatornih financijskih izvještaja, računovodstvenog dokumenata i dokumenta o metodologiji alokacije	10
2.2.5	Objavljivanje računovodstvene dokumentacije i regulatornih financijskih izvještaja	11
2.3	Pohrana računovodstvenih zapisa, izmjena i ispravljanje regulatornih financijskih izvještaja	12
2.3.1	Pohrana računovodstvenih zapisa	12
2.3.2	Dostupnost računovodstvenih zapisa za izvještaje na zahtjev	12
3	Principi računovodstvenog odvajanja	13
3.1	Metode alokacije	13
3.1.1	Alokacija prihoda	13
3.1.2	Alokacija troškova	13
3.1.3	„Kaskadiranje“ troška ili hijerarhija alociranja	14
3.2	Račun dobiti i gubitka	15
3.3	Izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu	15
3.4	Izvještaj o usklađivanju	15
3.5	Mišljenje revizora	15
3.6	Izvještaj o transfernim naknadama	16
3.7	Minimalni zahtjevi za računovodstveno odvajanje	16
3.8	Transferne naknade	17
4	Obveze HT-a vezane uz troškovno računovodstvo	19
4.1	Troškovno računovodstvo za potrebe računovodstvenog odvajanja	19
4.2	Metode troškovnog računovodstva za potrebe izračuna jediničnog troška usluga	19
5	Naputci vezani uz sustav troškovnog računovodstva HT-a	20
5.1	Tekuće troškovno računovodstvo	20
5.1.1	Osnovni principi tekućeg troškovnog računovodstva	20
5.1.2	Naputci za određivanje bruto troška zamjene	21
5.1.3	Moderni ekvivalent imovine	22
5.1.4	Godišnji troškovi dugotrajne imovine	23
5.1.5	Očuvanje kapitala	23

5.1.6	Ostali naputci vezani uz procjenu vrijednosti imovine	24
5.2	Povijesno troškovno računovodstvo	24
5.3	Načela i postupak alokacije troškova	25
5.4	Naputci za primjenu metodologije dugoročnih inkrementalnih troškova	26
5.4.1	Karakteristike metodologije dugoročnih inkrementalnih troškova	26
5.4.2	Homogene troškovne kategorije	28
5.4.3	Definicija vrsta troška	28
5.4.4	Topologija mreže	29
5.4.5	Optimizacija opreme	29
5.4.6	Troškovne krivulje	30
5.4.7	Podaci o aktivnostima i prometu u mreži	31
5.4.8	Fiksni, združeni i zajednički troškovi	32
5.4.9	Dodatak za zajedničke troškove	32
5.5	Naputci za primjenu metodologije potpuno raspodijeljenih troškova	32
5.6	Ostali naputci vezani uz sustav troškovnog računovodstva	32
5.6.1	Zahtjevi vezani uz troškovne modele	32
5.6.2	Dokumentacija troškovnih modela	33
5.6.3	Revizija modela	34
5.7	Trošak kapitala	34
5.7.1	Trošak kapitala u regulatornim financijskim izvještajima	34
6	Dodaci	35
6.1	Račun dobiti i gubitka	36
6.2	Račun dobiti i gubitka (za potrebe javnog objavljivanja)	37
6.3	Izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu	38
6.4	Izvještaj o transfernim naknadama	39
6.5	Popis usluga za izračun jediničnog troška	41
6.6	Popis usluga za računovodstveno razdvajanje	43
6.7	Izvještaj o usklađivanju- račun dobiti i gubitka	44
6.8	Izvještaj o usklađivanju – prosječni angažirani kapital	45
6.9	Troškovna osnovica i računovodstvena metodologija	46
6.10	Mišljenje revizora	48
6.11	Dodatni izvještaji i informacije koje HAKOM može tražiti	50
6.12	Detalji glavnih mrežnih komponenata i uobičajenih troškovnih pokretača	53

1 Pojmovnik

ABC metoda (eng. Activity Based Costing) – metodologija prema kojoj se usluge i proizvodi promatraju se kao slijed aktivnosti, pri čemu svaka od njih koristi resurse poduzeća te stoga generira troškove. Ova metodologija, zasnovana na uzročnicima troškova, prati i alocira troškove na temelju provedenih aktivnosti i utvrđuje jasne uzročno-posljedične veze između aktivnosti, njenih troškova i pripadajućih usluga koje proizlaze iz istih.

BSA – Standardna ponuda za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa

CCA – Tekuće troškovno računovodstvo (*eng. Current Cost Accounting*) je pristup prema kojem se svaki računovodstveni trošak procjenjuje na način da se odredi njegova trenutna, odnosno tekuća tržišna vrijednost.

CCA/LRIC model - troškovni model čija je troškovna osnovica zasnovana na tekućem troškovnom računovodstvu i koji se temelji na dugoročnim inkrementalnim troškovima kao računovodstvenoj metodologiji.

FAC – Potpuno raspodijeljeni troškovi (*eng. Fully Allocated Costs*) je računovodstvena metodologija prema kojoj se na svaku uslugu ili proizvod alociraju ukupni troškovi nastali pri pružanju te iste usluge ili proizvoda. Ukupni troškovi nastali pri pružanju više usluga alociraju se na te usluge u točnom omjeru njihove uporabe.

GRC - Bruto trošak zamjene (*eng. Gross Replacement Cost*) - vrijednost nove imovine , odnosno dijela telekomunikacijske mreže kojom se može pružiti ista razina funkcionalnosti i kapaciteta kao i postojećom imovinom, odnosno dijelom telekomunikacijske mreže, uzimajući u obzir promjene u tehnologiji i trenutak nabavke imovine.

HCA – Povijesno troškovno računovodstvo (*eng. Historical Cost Accounting*) je metoda troškovnog računovodstva koja se temelji na knjigovodstvenoj vrijednosti troškova, odnosno povijesnim troškovima.

HCA/FAC model – troškovni model čija je troškovna osnovica zasnovana na povijesnom troškovnom računovodstvu i koji se temelji na potpuno raspodijeljenim troškovima kao računovodstvenoj metodologiji.

LRIC – Dugoročni inkrementalni troškovi (*eng. Long Run Incremental Costs*) je računovodstvena metodologija izračuna troška uvođenja inkrementa, pri čemu inkrement može biti definiran kao proizvod ili usluga, grupa proizvoda ili usluga ili proizvodna jedinica. Prema *LRIC* metodologiji ukupni troškovi se direktno ili indirektno pridjeljuju uslugama i proizvodima upotrebom troškovnih krivulja.

MEA - Moderni ekvivalent imovine (*eng. Modern Equivalent Asset*) – imovina sa sličnim karakteristikama i tehničkim parametrima te sličnog ili većeg kapaciteta i mogućnosti od imovine koju moderni ekvivalent imovine zamjenjuje.

Metoda jednako proporcionalnog dodatka (EPMU) - metoda prema kojoj se zajednički troškovi alociraju na usluge ili proizvode proporcionalno iznosu inkrementalnih troškova koji su već raspodijeljeni na te usluge ili proizvode. To znači da je za svaku uslugu izračunat postotni udio u ukupnim inkrementalnim troškovima, te se zajednički troškovi raspodjeljuju na tu uslugu u istom postotku.

Metoda indeksacije – metoda kojom se vrijednost pojedine vrste imovine procjenjuje primjenom godišnjeg cjenovnog indeksa. Gdje god je to moguće, primijenjeni cjenovni indeksi trebaju biti specifični za pojedinu vrstu imovine. U slučaju kada informacija o vrijednosti odgovarajućeg indeksa nije dostupna, kao najbolja aproksimacija može se koristiti neki od općih cjenovnih indeksa.

Metoda potpune procjene – metoda prema kojoj se za svaki pojedini komad imovine određuje tekući trošak, na temelju pravila i naputaka navedenih u poglavlju 5.1. ovog dokumenta.

Model na temelju pristupa „odozgo prema dolje“ – troškovni model koji za polazišnu točku uzima stvarne troškove operatora zabilježene u računovodstvenim zapisima i ostalim bazama podataka (glavna knjiga, registar dugotrajne imovine, knjiga otvorenih stavaka, inventarski i upravljački sustavi itd.), kao i stvarnu topologiju i arhitekturu telekomunikacijske mreže.

NBV/GBV metoda - metoda za izračun neto troška zamjene putem množenja bruto troška zamjene imovine omjerom neto knjigovodstvene vrijednosti i bruto knjigovodstvene vrijednosti.

Očuvanje financijskog kapitala (FCM, eng. Financial Capital Maintenance) – koncept koji uzima u obzir očuvanje financijskog kapitala poduzeća te njegove sposobnosti da nastavi financiranje svojih funkcija. Prema ovom pristupu smatra se da je kapital očuvan ako su realne vrijednosti sredstava dioničara na kraju razdoblja jednake razini sa početka razdoblja. Prema navedenom konceptu profit je realiziran jedino ako je stvorena dovoljna rezervacija da se održi jednaka razina kupovne moći početnog financijskog kapitala.

Povijesni troškovi – troškovi nastali u nekom prethodnom razdoblju, zabilježeni u računovodstvenom sustavu poduzeća.

RIO - Standardna ponuda međusobnog povezivanja

RUO - Standardna ponuda izdvojenog pristupa lokalnoj petlji

Tzv. geografski “schorched node” pristup – metoda optimizacije telekomunikacijske opreme koja podrazumijeva topologiju mreže konfiguriranu na način da se geografske lokacije čvorova postojeće mreže ne smiju mijenjati

Zajednički troškovi (eng. Common Costs) - troškovi koji se ne mogu direktno dodijeliti mrežnim komponentama i koji su zajednički za jednu ili više aktivnosti. Ove troškove moguće je eliminirati samo ukoliko se eliminiraju sve aktivnosti kojima su ti troškovi zajednički.

Združeni troškovi (eng. Joint Costs) - troškovi koji nastaju prilikom proizvodnje dva ili više proizvoda pri čemu je omjer između količina proizvoda fiksiran.

WACC (eng. Weighted average cost of capital) - Prosječni ponderirani trošak kapitala - koncept prema kojem očekivani povrat od ulaganja u imovinu operatora predstavlja ukupne očekivane povrate na dug i vlasnički kapital, ponderirane prema pripadajućim udjelima u financiranju te imovine.

2 Opći principi regulatornog računovodstva

2.1 Principi regulatornog računovodstva

(1) Regulatorni računovodstveni principi odnose se na principe koji se primjenjuju prilikom implementacije obveza računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva. Navedeni principi koristit će se u procesu pripreme, revizije i objavljivanja regulatornih financijskih izvještaja, te prilikom održavanja računovodstvenih evidencija.

(2) Regulatorni računovodstveni principi su:

a) **Prioritet**

Ako postoji sukob između zahtjeva ili bilo kojeg od ovih računovodstvenih principa isti će se primjenjivati prema redoslijedu naznačenom u ovom dokumentu.

b) **Uzročnost prihoda i troškova**

Prihodi i troškovi (uključujući prihode i troškove od odgovarajućih transfernih naknada), imovina i obveze bit će pridijeljene mrežnim komponentama, veleprodajnim i maloprodajnim proizvodima i uslugama u skladu s aktivnostima koje uzrokuju prihode, troškove, nabavu imovine ili stvaranje obveza.

c) **Objektivnost i nediskriminacija**

Alokacija prihoda i troškova će se obavljati objektivno, ne stvarajući povlastice za bilo koji proizvod, uslugu, mrežnu komponentu ili cjelokupno poslovanje operatora.

d) **Konzistentnost primjene regulatornih računovodstvenih principa**

Iz godine u godinu primjenjivat će se konzistentni regulatorni računovodstveni principi. U slučaju promjene regulatornih računovodstvenih principa uključujući metode alokacije, transferne naknade ili računovodstvene politike, a koje će imati materijalan utjecaj na informacije sadržane u regulatornom financijskom izvještaju, HT je obavezan prilagoditi dijelove regulatornog financijskog izvještaja iz prethodne godine na koje se odnose nastale promjene. Smatra se da promjena ima materijalni utjecaj na regulatorne financijske izvještaje ako se promijeni za 5 ili više posto u odnosu na prijašnju vrijednost.

e) **Korištenje MSFI-a**

Izvještaji trebaju biti sastavljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI).

f) **Transparentnost**

Metode korištene za alokaciju prihoda i troškova moraju biti transparentne. Troškovi i prihodi direktno alocirani na usluge trebaju se odvojiti od onih koji su proporcionalno

dodijeljeni na temelju uzročnika troška. Također, metodološka i procesna dokumentacija treba biti potpuna i sveobuhvatna.

g) Značajnost

Regulatorni revizor primjenjuje koncept značajnosti u kontekstu sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. Pogrešni prikazi i neispravljeni pogrešni prikazi otkriveni u reviziji, ako ih ima, smatrat će se značajnim ako su na razini od 0,5% u odnosu na ukupnu imovinu ili ukupne prihode pojedine odvojene usluge, ovisno što je niže. Revizor može prema profesionalnoj prosudbi procijeniti da je potrebno koristiti neki drugi postotak ili drugo mjerilo što je potrebno dokumentirati u radnoj revizijskoj dokumentaciji.

2.2 Proces pripreme, revizije i objave regulatornih financijskih izvještaja

2.2.1 Priprema regulatornih financijskih izvještaja

- (3) Sukladno principima regulatornog računovodstva, HT je obvezan pripremiti regulatorne financijske izvještaje sastavljene na temelju HCA, CCA/FAC i CCA/LRIC metodologije za potrebe izračuna jediničnog troška usluga te CCA/FAC metodologije za potrebe računovodstvenog razdvajanja koji će biti predmetom neovisne revizije, te javno objavljeni u opsegu koji je definiran ovim dokumentom u članku 2.2.5.
- (4) HT je obvezan pripremiti nacrt Računovodstvenog dokumenta i Dokumenta o metodologiji alokacije (zajednički naziv: Računovodstvena dokumentacija) koji će se koristiti za svrhe regulatornog izvještavanja. HT je obvezan svake godine do 31. ožujka navedene nacрте dokumenata, dostaviti HAKOM-u na suglasnost. Sadržaj Računovodstvene dokumentacije se nalazi u članku 2.2.4 ovog dokumenta.
- (5) HAKOM će do 30. travnja dostaviti svoje komentare na zaprimljene nacрте dokumentacije koje HT mora implementirati i do 31. svibnja dostaviti HAKOM-u. HAKOM će, ukoliko su sve potrebne promjene implementirane, do 30. lipnja izdati suglasnost za RD i DMA.

2.2.2 Revizija regulatornih financijskih izvještaja

- (6) U procesu regulatorne revizije moraju biti definirani sljedeći elementi:
  - obujam i vremenski tijek revizije,
  - mandat ovlaštenog revizora, te
  - ovlaštenu revizor - ovlašteno društvo, neovisno o HT-u.

Imenovanje ovlaštenog revizora

- (7) S obzirom da je glavni korisnik informacija dobivenih računovodstvenim razdvajanjem, HAKOM će sudjelovati u procesu izbora ovlaštenog revizora na način da zadržava pravo (ne)odobravanja istog.
- (8) HT će obavijestiti HAKOM o izboru ovlaštenog revizora i dostaviti *Ugovor o suradnji* s ovlaštenim revizorom u kojem će se definirati njegove obveze i odgovornosti prema HAKOM-u, a u skladu sa principima Hrvatske revizorske komore i to najkasnije 60 dana prije početka revizije.
- (9) HT će najkasnije 60 dana prije početka revizije HAKOM-u dostaviti informacije o ugovorenom opsegu revizije, o detaljima plana rada, resursima te o naknadi revizije.
- (10) U slučaju promjene ovlaštenog revizora, HT će obavijestiti HAKOM o svakoj predloženoj promjeni čim se donese bilo koja odluka Uprave o promjeni ovlaštenog revizora te će najkasnije u roku od 60 dana prije početka revizije dostaviti *Ugovor o suradnji* s novim ovlaštenim revizorom.
- (11) Reviziju regulatornih financijskih izvještaja mogu obavljati samo osobe ovlaštene za obavljanje revizije od strane Hrvatske revizorske komore (u daljnjem tekstu: ovlašteni revizor).
- (12) Cjelokupne troškove neovisne regulatorne revizije snosit će HT.

Zamjena ovlaštenog revizora

- (13) Ako postupak revizije ili izvještaj o obavljenoj reviziji nisu obavljeni, odnosno sastavljeni u skladu sa ovim dokumentom, HAKOM može zahtijevati da reviziju obave ovlašteni revizori drugog revizorskog društva na trošak HT-a.

Ograničenja ovlaštenog revizora

- (14) Isto revizorsko društvo ne može preuzeti, niti joj HT može povjeriti obavljanje revizije regulatornih financijskih izvještaja ukoliko u tekućoj godini navedeno revizorsko društvo i njegova povezana društva pojedinačno više od polovine svog prihoda ostvaruju na temelju usluga pruženih HT-u i povezanim društvima u Republici Hrvatskoj.
- (15) Ista revizorska tvrtka i njena povezana društva, ne mogu u istoj poslovnoj godini obavljati reviziju regulatornih financijskih izvještaja HT-a i istovremeno za HT i njegova povezana društva obavljati usluge iz područja financija i računovodstva, poreznog i ostalog poslovnog savjetovanja, procjenjivanja vrijednosti poduzeća, imovine i obveza te sudskog vještačenja.
- (16) Revizorsko društvo i njegova povezana društva mogu za HT i njegova povezana društva uz reviziju regulatornih financijskih izvještaja HT-a obavljati usluge iz točke 15, pod uvjetom da je revizorsko društvo poduzelo sve mjere osiguranja da obavljanje tih usluga nema utjecaja na neovisnost obavljanja regulatorne revizije.

- (17) Podatke o obavljanju usluga iz točke 15, kao i utjecaj na neovisnost i poduzete mjere osiguranja revizorsko društvo je dužno dati u Izjavi o neovisnosti koja će HAKOM-u biti dostavljena zajedno s regulatornim financijskim izvještajima.

Obveza ovlaštenog revizora

- (18) Obveza ovlaštenih revizora je davanje mišljenja o tome da li su regulatorni financijski izvještaji i troškovni modeli sastavljeni u skladu s postojećim propisima, uključujući zahtjeve i preporuke prikazane u ovom dokumentu te sadržane u relevantnim europskim i hrvatskim pravnim i profesionalnim standardima. Predložak mišljenja revizora nalazi se u dodatku 6.10 ovog dokumenta.
- (19) Tijekom obavljanja regulatorne revizije ovlašteni revizori su obvezni odmah obavijestiti HAKOM o svakoj činjenici koja:
- a) predstavlja kršenje zakona, propisa ili odredbi na temelju kojih HT posluje na tržištu elektroničkih komunikacija,
  - b) predstavlja težu prijevaru ili pronevjeru, te
  - c) o ostalim činjenicama i okolnostima koje mogu ugroziti daljnje poslovanje HT-a.
- (20) Dostavljanje informacije HAKOM-u o bilo kojoj prethodno navedenoj činjenici od strane ovlaštenih revizora ne smatra se kršenjem propisa i odredbi ugovora između ovlaštenog revizora i HT-a koje se odnose na ograničenja davanja podataka te zbog toga neće snositi odgovornost bilo koje vrste koja bi u drugim slučajevima iz toga proizlazila.

Dodatni angažman ovlaštenog revizora

- (21) HAKOM ima pravo kontaktirati ovlaštene revizore kako bi razmotrili procedure koje će koristiti prilikom procesa revizije ili o nalazima revizije. U slučaju nejasnoća, HAKOM će tražiti od HT-a i/ili ovlaštenog revizora da pruže sva potrebna dodatna pojašnjenja.
- (22) HAKOM može tražiti od HT-a da zahtijeva od ovlaštenog revizora provođenje dodatnih aktivnosti kako bi se potvrdio sadržaj regulatornih financijskih izvještaja te da HAKOM-u dostavi izvještaj o provedenim dodatnim aktivnostima. Također, HAKOM ima pravo direktnog odabira ovlaštenog revizora za provođenje dodatne revizije na trošak HT-a.

2.2.2.1 Obveze HT-a u procesu revizije

- (23) HT je dužan svake godine do 30. rujna za prethodnu financijsku godinu, HAKOM-u dostaviti revidirane regulatorne financijske izvještaje i dokumentaciju troškovnog modela. Regulatorni financijski izvještaji moraju biti potpisani od strane ovlaštenog revizora (fizička osoba) odgovornog za reviziju HT-a.

2.2.2.2 Obveze ovlaštenog revizora u procesu regulatorne revizije

- (24) Po potrebi, ovlašteni revizor može prije početka, odnosno tijekom obavljanja revizije, zatražiti sastanak s HAKOM-om.
- (25) Radi ispunjenja obveze koja se tiče udjela ukupnih prihoda revizorske tvrtke generiranih od HT-a, revizorska je tvrtka dužna HT-u dostaviti podatke o visini ukupnih prihoda ostvarenih u prošloj godini i prihoda ostvarenih pružanjem usluga T-HT Grupi u prošloj godini. Navedene podatke HT će dostaviti HAKOM-u.

2.2.2.3 Uloga HAKOM-a u procesu regulatorne revizije

- (26) Nakon dostavljanja informacija o ugovorenom opsegu revizije, o detaljima plana rada, resursima te o naknadi revizije, na inicijativu HAKOM-a, može se održati sastanak s revizorskom tvrtkom, odnosno, po potrebi, s revizorskom tvrtkom i HT-om.
- (27) Pri procjeni usklađenosti postupka revizije i/ili financijskih izvještaja s ovim dokumentom, odnosno njegove utemeljenosti na stvarnim i objektivnim činjenicama, HAKOM može od ovlaštenih revizora zatražiti dodatna obrazloženja.

2.2.3 Zahtjevi za razinom kvalitete i granulacije računovodstvenih zapisa

- (28) Granulacija podrazumijeva stupanj detaljnosti i opsežnosti pružanja potrebnih podataka iz računovodstvenog sustava operatora. U svrhu osiguranja cjelovitosti i točnosti informacija, te njihovog ispravnog izdvajanja na regulirana tržišta i usklađivanja s financijskim podacima poduzeća, HT treba koristiti troškove dobivene na osnovu cjelokupne troškovne osnovice uključivo i podatke za poslovne segmente koji se ne odnose na tržišta na kojima ima značajnu tržišnu snagu.
- (29) HT svoje računovodstvene sustave treba prilagoditi na način da mogu pružiti informacije o troškovima na temelju povijesnog troškovnog računovodstva (HCA)/potpuno raspodijeljenih troškova (FAC) i/ili, na temelju tekućeg troškovnog računovodstva (CCA)/dugoročnog inkrementalnog troška (LRIC) i/ili na temelju tekućeg troškovnog računovodstva (CCA)/ potpuno raspodijeljenih troškova (FAC). Također, obveza računovodstvenog odvajanja zahtijeva da se na temelju podataka iz računovodstvenih sustava identificiraju svi troškovi, prihodi, imovina i obveze svake pojedine usluge na koje se primjenjuju regulatorne obveze.

2.2.4 Sadržaj regulatornih financijskih izvještaja, računovodstvenog dokumenata i dokumenta o metodologiji alokacije

- (30) HT je dužan pripremiti i dostaviti HAKOM-u dokumentaciju i informacije navedene u tablici, a iste će biti objavljene u opsegu koji je definiran u članku 2.2.5 ovog dokumenta:

REGULATORNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	Račun dobiti i gubitka
	Izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu
	Izvještaji o usklađivanju
	Izvještaj o jediničnim troškovima
	Izvještaj o transfernim naknadama
	Revizorsko mišljenje
	Izjava o odgovornosti
RAČUNOVODSTVENI DOKUMENT	Računovodstveni principi
	Metode revalorizacije
	Dokumentacija troškovnog modela
DOKUMENT O METODOLOGIJI ALOKACIJE	Opis alokacije troškova u troškovnom modelu
IZVJEŠTAJI NA ZAHTJEV HAKOM-a	Dodatni izvještaji zahtijevani od strane HAKOM-a

Predlošci regulatornih financijskih izvještaja nalaze se u dodacima 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.87, 6.8 i 6.10. Primjeri dodatnih izvještaja na zahtjev koje HAKOM može zatražiti nalaze se u dodatku 6.11.

2.2.5 Objavljivanje računovodstvene dokumentacije i regulatornih financijskih izvještaja

(31) HT će javno objaviti sljedeće dokumente:

- računovodstveni dokument i dokument o metodologiji alokacije u obliku koji se odnosi na generalni opis, dok će detaljni opis biti namijenjen samo za potrebe HAKOM-a;
- regulatorne financijske izvještaje:
  - Račun dobiti i gubitka,
  - Izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu,
  - Izvještaji o usklađivanju,
  - Izjava o odgovornosti,
  - Revizorsko mišljenje.

Račun dobiti i gubitka za javnu objavu će sadržavati prihode odvojene po uslugama za koje HT ima obvezu računovodstvenog razdvajanja, a troškove i prosječno angažirani kapital samo na agregiranom nivou. Financijski izvještaji za javnu objavu će biti sastavljeni prema predlošcima prikazanim u dodacima 6.2, 6.3, 6.7 i 6.8.

- revizorsko mišljenje o regulatornim financijskim izvještajima koje se nalazi u dodatku 6.10.

2.3 Pohrana računovodstvenih zapisa, izmjena i ispravljanje regulatornih financijskih izvještaja

2.3.1 Pohrana računovodstvenih zapisa

(32) HT će troškovne modele, pomoćne sustave i dokumentaciju na temelju kojih se pripremaju regulatorni financijski izvještaji pohranjivati na razdoblje od tri godine od zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnosi pojedini regulatorni financijski izvještaj. Na ovaj način omogućit će se dostupnost informacija za eventualne kasnije provjere ili za analizu trendova.

2.3.2 Dostupnost računovodstvenih zapisa za izvještaje na zahtjev

(33) HAKOM može zatražiti od HT-a izvještaje na zahtjev kako bi učinkovitije pratio i osigurao provedbu obveza HT-a, a koje se odnose na troškovnu usmjerenost i kontrolu cijena. U dodatku 6.11 nalazi se primjer dodatnih informacija koje HAKOM može zahtijevati prilikom praćenja provedbe obveza HT-a. U svakom zahtjevu za dodatnim informacijama HAKOM će obrazložiti razlog traženja informacija, format izvještaja te rok dostave izvještaja.

3 Principi računovodstvenog odvajanja

- 1) Kako bi se utvrdila jedna ili više troškovnih kategorija za danu uslugu, HT će:
  - odrediti troškove, prihode, imovinu i obveze vezane za svaku uslugu;
  - odrediti pravila koja, između ostalog, upućuju na način kako su troškovi vezani uz više zajedničkih aktivnosti, raspodijeljeni između isporučenih usluga (budući da će većina aktivnosti biti uključena u pružanje više od jedne usluge ili usluga na više od jednog tržišta); te
  - dokumentirati troškove i pravila putem regulatornog računovodstvenog dokumenta i dokumenata o metodologiji alokacije.

3.1 Metode alokacije

- 2) Regulatorni financijski izvještaji moraju pružati detalje temeljnih pretpostavki za alokaciju troškova te objasniti povezanost između troškova i srodnih uzročnika troškova na način da prikažu:
  - pregled svih mrežnih komponenti i aktivnosti uključenih u pružanje usluga međusobnog povezivanja i transfernih usluga,
  - operativne troškove, amortizaciju i angažirani kapital za navedene mrežne komponente,
  - povrat na angažirani kapital za navedene mrežne komponente,
  - stupanj iskorištenosti za svaku mrežnu komponentu, te
  - ukupan iznos troškova za značajne mrežne komponente (operativni troškovi + kapitalni trošak).

3.1.1 Alokacija prihoda

- 3) U pravilu prihodi se mogu direktno alocirati na proizvod ili uslugu na koju se odnose, na temelju računovodstvenih podataka i informacija iz sustava obračuna i naplate. U slučajevima kada direktnu alokaciju na temelju računovodstvenih podataka ili informacija iz sustava obračuna i naplate nije moguće provesti, prihodi se trebaju alocirati na temelju mjesta nastanka.

3.1.2 Alokacija troškova

- 4) Troškovi će se na usluge alocirati prema sljedećim kategorijama:
  - a) Direktni troškovi: troškovi koji su isključivo nastali za određenu uslugu ili proizvod i računovodstveno su evidentirani uz odgovarajući proizvod, uslugu, imovinu ili funkciju.

- b) **Direktno alocirani troškovi:** troškovi koji su isključivo nastali za određenu uslugu ili proizvod, ali nisu računovodstveno evidentirani uz odgovarajući proizvod, uslugu, imovinu ili funkciju.
- c) **Indirektno alocirani troškovi:** troškovi koji čine dio ukupnih zajedničkih troškova, ali koji se mogu pripisati određenoj usluzi ili proizvodu na temelju opravdanog razloga i jasnog odnosa. Pritom nije potrebno da povezanosti budu jednoznačne, već se alokacija može izvesti u više koraka na temelju definiranih ključeva.
- d) **Nealocirani troškovi:** troškovi koji su dio ukupnih zajedničkih troškova i ne mogu se pridijeliti određenoj usluzi, proizvodu, imovini ili funkciji na temelju opravdanog razloga i jasno dokazivog odnosa.

3.1.3 „Kaskadiranje“ troška ili hijerarhija alociranja

- 5) Trošak može biti pridijeljen uslugama ili mrežnim komponentama, povezanim funkcijama ili ostalim funkcijama. One mogu biti definirane na sljedeći način:
  - **Usluge** – ova cjelina sadrži troškove koji mogu biti direktno povezani sa određenom uslugom. Pojam „usluga“ odnosi se na usluge krajnjim korisnicima (npr. maloprodajne naknade za najam vodova) i veleprodajne usluge (npr. usluge međupovezivanja).
  - **Mrežne komponente** – ova cjelina sadrži troškove koji se odnose na različite dijelove prijenosa, komutacije i drugih mrežnih dijelova i sustava. Trošak je vezan uz mrežne komponente koje ne mogu biti direktno povezane s određenom uslugom jer su iskorištene u pružanju mnogobrojnih usluga.
  - **Povezane funkcije** – ova cjelina sadrži troškove maloprodajne i veleprodajne funkcije potrebne za pružanje usluga veleprodajnim klijentima ili krajnjim korisnicima kao što su naplata, održavanje i korisnička usluga.
  - **„Ostale“ funkcije** – ova cjelina sadrži troškove funkcija koje nisu povezane s pružanjem pojedine usluge, ali su sastavni dio poslovanja poduzeća kao npr. troškovi planiranja, troškovi administracije i financija.
- 6) Koraci alokacije troškova su sljedeći:
  - 1. alokacija tzv. „ostalih“ funkcija na povezane funkcije, mrežne komponente i usluge,
  - 2. alokacija povezanih troškovnih funkcija na mrežne komponente i usluge,
  - 3. alokacija mrežnih komponenti na usluge, te
  - 4. grupiranje usluga na tržišta definirana za potrebe računovodstvenog odvajanja.
- 7) Metode alokacije troškova trebaju biti opsežno dokumentirane i transparentne. Svi koraci procesa alokacije troškova, uključujući definiciju i izračun uzročnika troškova, ankete i

tehnike prikupljanja uzoraka te metodologije određivanja vrijednosti, moraju biti dostupni i podložni provjeri od strane HAKOM-a.

3.2 Račun dobiti i gubitka

- 8) HT će za svaku financijsku godinu pripremati račun dobiti i gubitka koji sadrži prihode, troškove i povrat na angažirani kapital za relevantne se usluge. Račun dobiti i gubitka temelji se na CCA troškovnoj osnovnici i FAC računovodstvenoj metodologiji. Račun dobiti i gubitka sadrži elemente prihoda i troškova kao što je prikazano u dodacima 6.1 i 6.7.

3.3 Izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu

- 9) HT će za svaku financijsku godinu pripremati izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu koji sadrži dugotrajnu imovinu, kratkotrajnu imovine i kratkoročne obveze za relevantne usluge. Izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu treba biti pripremljen na temelju HCA i CCA troškovne osnovice i FAC računovodstvene metodologije. Za potrebe izračuna jediničnog troška, HT će koristiti prosječni angažirani kapital koji se izračunava kao aritmetička sredina početka i kraja financijske godine. Predložci izvještaja o prosječnom angažiranom kapitalu nalaze se u dodacima 6.3 i 6.8.

3.4 Izvještaj o usklađivanju

- 10) Kako bi se osigurala međusobna konzistentnost računovodstvenih evidencija, te godišnjih financijskih i regulatornih financijskih izvještaja, HT će osigurati dostatne kontrole i procedure usklađivanja te će time:
  - (a) omogućiti da ovlašteni revizor i HAKOM zaključe da li je sustav troškovnog računovodstva usklađen sa računovodstvenom dokumentacijom,
  - (b) omogućiti da regulatorni financijski izvještaji budu revidirani, te
  - (c) omogućiti usklađenje regulatornih financijskih izvještaja prema godišnjim financijskim izvještajima HT-a.

3.5 Mišljenje revizora

- 11) Mišljenje revizora mora sadržavati:
  - zaključak revizora,
  - sve identificirane nepravilnosti,
  - preporuke revizora (sa opisom učinka svake preporuke), te

- detaljni opis korištene metode kontrole.
- 12) Mišljenje revizora mora biti prikazano u obliku koji je lako dostupan svim zainteresiranim stranama i objavljen na internet stranicama HT-a.
  - 13) HT mora osigurati nepristrano prikazivanje financijskih izvještaja u skladu s revizorskim mišljenjem FPIA (eng. *Fairly Presents in Accordance*). Predložak mišljenja revizora prikazan je u dodatku 6.10.

3.6 Izvještaj o transfernim naknadama

- 14) Predložak izvještaja o transfernim naknadama nalazi se u dodatku 6.4. Izvještaj o transfernim naknadama sadrži;
  - svaku pojedinu maloprodajnu uslugu koja podliježe obvezi računovodstvenog odvajanja, a koja koristi jednu ili više veleprodajnih usluga,
  - osnovu za određivanje naknade (npr. RIO, RUO, BSA), mjerne jedinice i količine (npr. ukupni broj minuta, ukupni broj poziva),
  - razliku u trošku mrežnih komponenti,
  - razliku u troškovima specifičnim za veleprodaju,
  - transfernu cijenu,
  - ukupnu transfernu naknadu i
  - matricu transfernih naknada.

3.7 Minimalni zahtjevi za računovodstveno odvajanje

- 15) HT je obvezan uspostaviti računovodstveno razdvajanje prema uslugama kako je prikazano u dodatku 6.6.
- 16) Prilikom pripremanja odvojenih računa, u obzir treba uzeti sljedeće korake:
  - identificirati usluge koje treba razdvojiti kako bi se pružile detaljnije informacije (npr. pojedinačni račun dobiti i gubitka, izvještaj o angažiranom kapitalu i informacije o glavnim uzročnicima troškova, kao što su minute, pristupne linije i/ili ekvivalent ukupnog vremena ili troškovi radne snage);
  - pripremiti izvještaj o usklađivanju kojim se osigurava da troškovi nisu pokriveni dvostruko i da su iznosi u regulatornim izvještajima usklađeni s iznosima u zakonskim financijskim izvještajima;

- definirati način alokacije prosječnog troška komponenti/aktivnosti na konkretne razdvojene usluge;
  - dokumentirati smjernice za izračun troškovne osnovice i primijenjene računovodstvene metodologije (HCA/CCA i FAC/LRIC).
- 17) HT će pripremiti listu internih i eksternih veleprodajnih i maloprodajnih usluga koje će pridojeliti odgovarajućim uslugama prikazanim u dodatku 6.6. Usluge koje nisu predmet odvajanja, a spadaju u opseg usluga koje HT pruža kao operator javne komunikacijske nepokretne mreže, trebaju biti pridojeljene segmentu „ostalo“.
- 18) HT će pripremiti opis internih veleprodajnih, eksternih veleprodajnih i maloprodajnih usluga, uključujući aktivnosti korištene pri pružanju ovih usluga. HT će navedenu listu dostaviti do 31. ožujka, zajedno s nacrtom Računovodstvene dokumentacije. HT će dopuniti ovu listu ukoliko su uvedene nove usluge ili su postojeće usluge ukinute.

3.8 Transferne naknade

- 19) Sustav transfernih naknada prikazuje odnos veleprodajnih i maloprodajnih usluga u sklopu aktivnosti vertikalno integriranog operatora. HT mora uspostaviti transparentan, kvalitetno definiran i dokaziv sustav transfernih naknada u svrhu obračuna internih troškova i prihoda u svrhu dokazivanja troškovne usmjerenosti i nediskriminacije. Sustav transfernih naknada mora se temeljiti na sljedećim postavkama:
- Mora postojati jasna i logična podloga za korištene transferne naknade, te svaka naknada mora biti opravdana. Naknade moraju biti nediskriminirajuće, te mora postojati transparentnost transfernih naknada na odvojenim računima.
  - Transferne naknade trebaju biti izračunate kao produkt volumena pruženih usluga i jediničnih naknada. Naknada treba biti jednaka tržišnoj cijeni u slučaju da je proizvod ili usluga prodana na vanjskom tržištu.
  - U svrhu računovodstvenog odvajanja pretpostavlja se da maloprodajna usluga HT-a plaća istu naknadu za istu ulaznu uslugu (kupljenu na vlastitom veleprodajnom tržištu) kakvu bi platio i drugi operator.
  - Kada maloprodajna usluga ne koristi iste mrežne komponente i specifične veleprodajne usluge koje koristi usluga pružena drugom operatoru naknada će biti umanjena za razliku u trošku mrežnih komponenti i razliku u troškovima specifičnim za veleprodaju.
  - Kada maloprodajna usluga koristi specifične mrežne komponente njihova transferna naknada će biti izračunata pomoću tzv. „stickova“ na bazi jediničnog troška.
  - Treba postojati dosljednost tretiranja transfernih naknada iz godine u godinu. Svaka promjena treba biti opravdana i transparentna.
- 20) Postoje dva principa za uspostavljanje transfernih naknada:

Transferna naknada zasnovana na vanjskim cijenama

Glavna pretpostavka kod izračuna naknada transfernih usluga je da moraju biti identične tržišnoj cijeni. Prema tome, u slučaju kada HT pruža određene usluge interno i na vanjskim veleprodajnim tržištima, cijena tih usluga treba biti jednaka veleprodajnoj cijeni za vanjske klijente, odnosno jednaka cijenama navedenim u standardnim ponudama međusobnog povezivanja (RIO), standardnoj ponudi pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji (RUO) i standardnoj ponudi veleprodajnog širokopojsnog pristupa (BSA). Posljedično, interni prihod veleprodajnog segmenta bit će jednak veleprodajnoj cijeni pomnoženoj s količinom usluga pruženih maloprodajnom segmentu.

Transferna naknada zasnovana na jediničnom trošku usluge

U slučaju kada HT pruža transferne usluge samo interno, transferne naknade za usluge će biti jednake jediničnom trošku usluge obračunate na temelju računovodstvene metodologije i izračuna troškovne osnovice kako je definirano u poglavlju 4.2 ovog dokumenta. Prema tome, interni prihod od transfernih usluga treba biti jednak transfernim naknadama pomnoženim sa količinom transakcija u godini.

4 Obveze HT-a vezane uz troškovno računovodstvo

4.1 Troškovno računovodstvo za potrebe računovodstvenog odvajanja

- (1) Revidirani regulatorni izvještaji HT-a za sve usluge navedene u dodatku 6.6. trebaju se temeljiti na HCA i CCA troškovnoj osnovici te FAC računovodstvenoj metodologiji.
- (2) Izvještaj o prosječno angažiranom kapitalu za svaku odvojenu uslugu treba biti izrađen koristeći HCA i CCA troškovnu osnovicu.

4.2 Metode troškovnog računovodstva za potrebe izračuna jediničnog troška usluga

- (3) Jedinični troškovi maloprodajnih usluga trebaju se temeljiti na HCA i CCA troškovnoj osnovici, te FAC računovodstvenoj metodologiji
- (4) Jedinični troškovi veleprodajnih usluga trebaju se temeljiti na CCA troškovnoj osnovici, te LRIC računovodstvenoj metodologiji. Jedinični troškovi veleprodajnih usluga koje se baziraju na aktivnostima i ne sadrže troškove mrežnih komponenti trebaju se temeljiti na CCA troškovnoj osnovici i FAC računovodstvenoj metodologiji.
- (5) Popis usluga za koje HT treba izvršiti izračun jediničnog troška se nalazi u dodatku 6.5.
- (6) Za usluge koje trenutno nisu realizirane na tržištu, a nalaze se u standardnim ponudama HT-a, HAKOM može tražiti da HT izvrši izračun jediničnog troška kada takva usluga bude realizirana.
- (7) Zahtjev s popisom usluga iz točke 6. HAKOM će dostaviti HT-u najkasnije do kraja izvještajne godine za koju HT treba izraditi regulatorne financijske izvještaje.
- (8) Prikaz troškovne osnovice i računovodstvene metodologije po uslugama je prikazan u dodatku 6.9.

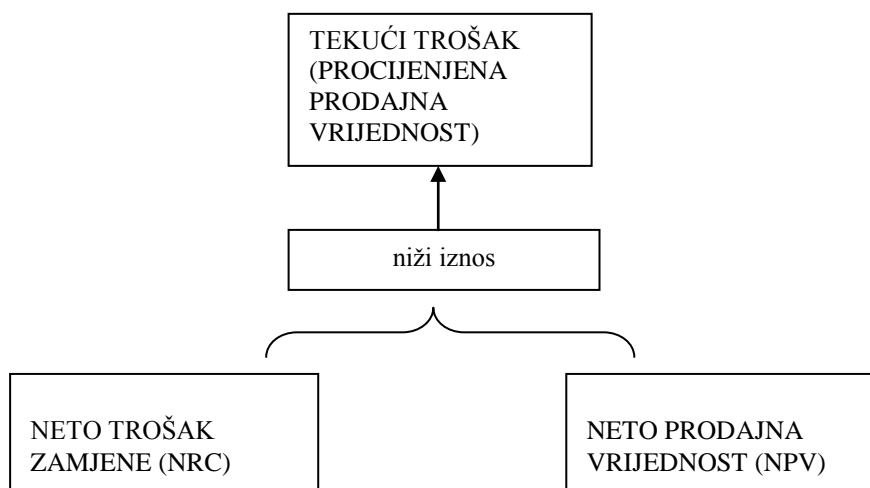
5 Naputci vezani uz sustav troškovnog računovodstva HT-a

5.1 Tekuće troškovno računovodstvo

5.1.1 Osnovni principi tekućeg troškovnog računovodstva

- (1) Tekući trošak imovine HT je dužan odrediti kao niži iznos između neto troška zamjene i neto prodajne vrijednosti.

Metodologija određivanja tekućeg troška imovine

Gdje je:

- *Neto trošak zamjene (NRC, eng. Net Replacement Cost)* trošak zamjene postojeće imovine drugom imovinom sličnih karakteristika i približne starosti,
- *Neto prodajna vrijednost (NRV, eng. Net Realisable Value)* iznos koji bi se stekao prodajom imovine (umanjen za troškove prodaje) po sadašnjim cijenama, te
- *Procijenjena prodajna vrijednost (DV, eng. Deprival Value) ili tekući trošak imovine*, iznos gubitka u slučaju gubitka ili uništenja imovine. Procijenjena prodajna vrijednost je niži iznos između neto troška zamjene i neto prodajne vrijednosti.

5.1.2 Naputci za određivanje bruto troška zamjene

- (2) HT će bruto trošak zamjene odrediti primjenom;
  - a) metode potpune procjene vrijednosti,
  - b) metode indeksacije,
  - c) povijesnih troškova
- (3) HT će metodu potpune procjene vrijednosti primijeniti na svu imovinu za koju ima za tekuću godinu sklopljene ugovore s dobavljačima.
- (4) HT će metodu indeksacije primijeniti na imovinu čija je tekuća vrijednost u 2012. godini procijenjena temeljem metode bruto troška zamjene, isključujući pri tom imovinu navedenu pod točkom 4. Na tako procijenjenu vrijednost baznog razdoblja (2012. godina) HT će za buduća razdoblja primijeniti indekse kretanja cijena.
- (5) HT će primijeniti metodu indeksacije na imovinu čija je tekuća vrijednost u 2012. godini procijenjena temeljem metode ekonomske vrijednosti. Na tako procijenjenu vrijednost baznog razdoblja (2012. godina) HT će za buduća razdoblja primijeniti indekse kretanja cijena.
- (6) HT može primijeniti metodu indeksacije, osim na imovinu navedenu pod točkama 5. i 6., i na slijedeće vrste imovine;
  - a) pomoćni sustavi i sustavi upravljanja zalihama,
  - b) uredska oprema i potrošni materijal, te
  - c) računalna i informatička oprema.
- (7) HT će koristiti cjenovne indekse iz slijedećih izvora;

DZS – Državni zavod za statistiku

BLS – Bureau of Labor Statistics – PPI (Producer Price Indeks)/Indeks proizvođačkih cijena

Katalog orijentacijskih vrijednosti rabljenih motornih vozila
- (8) HT će u okviru Računovodstvenog dokumenta dostaviti popis imovine za svaku pojedinu vrstu imovine za koju se tekuća vrijednost procjenjuje metodom indeksacije s pripadajućim izvorom i nazivom cjenovnog indeksa.
- (9) HT može primijeniti metodu povijesnih troškova u slučaju kada;

- imovina koja se procjenjuje ima nisku vrijednost ili kratak vijek trajanja,
- imovina koja se procjenjuje nije izložena značajnim promjenama cijena i /ili tehnologije, te
- efekt procjene vrijednosti imovine po tekućem trošku ne dostiže granice materijalnosti.

5.1.3 Moderni ekvivalent imovine

- (12) U slučaju da se postojeća oprema ne može zamijeniti za istovjetnu (tj. kad direktna zamjena ne postoji), trošak zamjene određuje se korištenjem bruto troška zamjene modernog ekvivalenta imovine (MEA) koja je predmet procjene vrijednosti. Isto vrijedi i za imovinu koja se namjerava zamijeniti u okviru definiranog planskog razdoblja.
- (13) Bruto trošak zamjene modernog ekvivalenta imovine iz 2012. godine predstavlja inicijalnu vrijednost predmetne imovine na koju će se primijeniti metoda indeksacije, na način da se na jedinične cijene i/ili procijenjene vrijednosti baznog razdoblja (2012. godina) primjenjuju odgovarajući cjenovni indeksi.
- (14) HT će u okviru Računovodstvenog dokumenta dostaviti popis imovine koja je zamijenjena modernim ekvivalentom imovine. Popis treba sadržavati postojeću opremu i njen moderni ekvivalent imovine s pripadajućim izvorom i nazivom primijenjenog cjenovnog indeksa.
- (15) S obzirom da su nove tehnologije u pravilu učinkovitije i funkcionalnije u odnosu na stare, vrijednost modernog ekvivalenta imovine mora odražavati vrijednost imovine istog kapaciteta i funkcionalnosti. Stoga su potrebna određena usklađenja kako bi dobiveni troškovi odražavali troškove imovine s istim ili sličnim karakteristikama.

Usklađenja vezana uz moderni ekvivalent imovine (MEA)

- (16) U slučaju kada se moderni ekvivalent imovine razlikuje od postojeće imovine u smislu operativnih troškova, vijeka trajanja ili vrste usluge koju pruža, potrebno je ove razlike uzeti u obzir prilikom procjene vrijednosti. Navedena usklađenja uključuju:
- a) Usklađenja operativnih troškova

Operativni trošak nove opreme može biti niži od troška postojeće opreme. U tom slučaju, trošak modernog ekvivalenta imovine potrebno je umanjiti za sadašnju vrijednost dodatnih operativnih troškova nastalih tijekom preostalog vijeka trajanja postojeće opreme.
  - b) Usklađenja vezana uz funkcionalnost opreme

Nova oprema može imati višu razinu funkcionalnosti. U tom slučaju, trošak modernog ekvivalenta imovine potrebno je umanjiti uzimajući u obzir razliku u kapacitetu i/ili funkcionalnosti između postojeće imovine i njenog modernog ekvivalenta.

c) Usklađenja vezana uz višak kapaciteta

U slučaju viška kapaciteta, tj. kapaciteta koji nije trenutno u upotrebi i ne očekuje se da bude u upotrebi u dogledno vrijeme, procijenjena vrijednost bi trebala biti manja u odnosu na vrijednost pri punoj iskorištenosti kapaciteta opreme.

- (17) Sustav troškovnog računovodstva HT-a mora sadržavati specifikaciju tehnologija uzetih u obzir pri definiranju modernih ekvivalenata imovine upotrijebljenih pri procjeni vrijednosti imovine.
- (18) Izbor pojedinog modernog ekvivalenta imovine treba biti jasno objašnjen i dokumentiran, a u slučaju razlika u funkcionalnosti i iskorištenju između postojeće imovine i njenog modernog ekvivalenta, potrebno je izvršiti usklađenja nabavne vrijednosti i operativnih troškova u skladu s točkom 16 ovog članka.

5.1.4 Godišnji troškovi dugotrajne imovine

- (19) Godišnje troškove dugotrajne imovine HT treba izračunavati primjenom pristupa na temelju računovodstvenog troška.
- (20) Prema pristupu na temelju računovodstvenog troška, godišnji trošak dugotrajne imovine jednak je zbroju računovodstvene amortizacije i troška kapitala (koji je jednak umnošku ponderirane prosječne cijene kapitala i neto troška zamjene imovine).
- (21) Za izračun računovodstvene amortizacije HT će koristiti omjer neto knjigovodstvene vrijednost/bruto knjigovodstvena vrijednost, odnosno metodu *NBV/GBV*.
- (22) Navedene metode potrebno je koristiti na konzistentan način. U slučaju korištenja različitih metodologija za istu vrstu ili klasu imovine, ovakvo postupanje je potrebno obrazložiti i dokumentirati.

5.1.5 Očuvanje kapitala

- (23) HT će koristiti Koncept očuvanja financijskog kapitala (*FCM*, eng. *Financial Capital Maintenance*) kao koncept očuvanja kapitala te pripadajuća usklađenja troškovne osnovice koju je potrebno nadoknaditi iz prihoda u zadanoj godini.
- (24) S obzirom da izračun cijene kapitala, bilo da se radi o nominalnoj ili realnoj vrijednosti, ima značajan utjecaj na vlasničku glavicu, ukoliko se na angažirani kapital primjenjuje nominalna vrijednost prosječne ponderirane cijene kapitala, troškovna osnovica u sustavu troškovnog računovodstva ne usklađuje se za utjecaj inflacije.

5.1.6 Ostali naputci vezani uz procjenu vrijednosti imovine

Granica materijalnosti pri procjeni vrijednosti

- (25) Granica materijalnosti pri procjeni imovine određuje se kao veći iznos između 0,05% ukupne vrijednosti dugotrajne imovine i 0,05% ukupnog prihoda od reguliranih usluga HT-a.

Imovina u pripremi

- (26) Imovinu u pripremi ne treba uključiti u obračun amortizacije. Međutim, vrijednost imovine u pripremi može biti uključena u bruto iznosu u izračun troška kapitala.

Oprema pod najmom

- (27) Imovinu pod financijskim najmom HT treba uključiti u troškovnu osnovicu te se priznaje obračun njene amortizacije. S druge strane, troškovi financiranja ne priznaju se kao dio operativnih troškova, budući da su već uključeni u trošak kapitala u okviru troškovne osnovice.

- (28) Plaćanje najma opreme pod operativnim najmom priznaje se kao dio operativnih troškova. Vrijednost navedene imovine se ne priznaje kao dio troškovne osnovice.

Potpuno amortizirana imovina

- (29) Vrijednost potpuno amortizirane imovine ne procjenjuje se ponovno u okviru tekućeg troškovnog računovodstva s obzirom da je vrijednost ove imovine već nadoknađena kroz prethodno obračunatu amortizaciju.

5.2 Povijesno troškovno računovodstvo

- (30) Prema metodologiji povijesnog troškovnog računovodstva, bruto knjigovodstvena vrijednost imovine zadana je njenom povijesnom nabavnom cijenom, te daljnja usklađenja vrijednosti imovine nisu potrebna.

- (31) Amortizacija se obračunava prema bruto knjigovodstvenoj vrijednosti imovine, a neto knjigovodstvena vrijednost imovine se računa na način da se bruto knjigovodstvena vrijednost umanjuje za akumuliranu amortizaciju.

- (32) Troškovna osnovica prilikom korištenja povijesnog troškovnog računovodstva određuje se primjenom sljedećeg izraza:

$$\text{Troškovna osnovica}_t = \text{Opex}_t + \text{Amort}_t + \text{WACC} \cdot (\text{NBV}_{\text{SR}} + \text{WC}_{\text{SR}})$$

Gdje je:

Opex = operativni troškovi,

Amort = amortizacija obračunata za promatrano razdoblje (ne akumulirana amortizacija),

NBV_{SR} = prosječna vrijednost neto knjigovodstvene vrijednosti imovine,

WC_{SR} = prosječna vrijednost radnog kapitala, te

WACC = prosječna ponderirana cijena kapitala.

5.3 Načela i postupak alokacije troškova

- (33) HT će pri alokaciji troškova poštovati načelo uzročnosti troškova.
- (34) Načelo uzročnosti troškova podrazumijeva da se troškovi (i prihodi) alociraju, direktno ili indirektno, na usluge koje ih „uzrokuju”. Načelo uzročnosti troška znači da se od operatora očekuje:
- a) da preispita i opravda relevantnost svake stavke troška, angažiranog kapitala i prihoda,
  - b) da utvrdi i kvantificira pokretač ili uzročnik nastanka svake stavke troška, angažiranog kapitala i prihoda, te
  - c) da primjeni utvrđeni uzročnik pri alociranju svake stavke troška, angažiranog kapitala i prihoda na pojedinačne objekte izvještavanja (npr. poslovne aktivnosti, mrežne komponente ili regulirane usluge).
- (35) Svaki prihod i trošak potrebno je, u konačnici, alocirati na proizvode i usluge koje operator pruža.
- (36) U slučaju kada troškove nije moguće direktno alocirati na pojedine objekte izvješćivanja, potrebno je definirati specifične ključeve alokacije.
- (37) Za alokaciju troškova na proizvode i usluge HT treba koristiti ABC metodu. U slučaju kada HT smatra prikladnijom neku drugu metodu, takav prijedlog je potrebno obrazložiti i dokumentirati.
- (38) Glavne mrežne komponente i uzročnici troškova u nepokretnoj komunikacijskoj mreži, zajedno s osnovnim nemrežnim aktivnostima prikazani su u dodatku 6.12. U slučaju da HT želi primijeniti drugačiji uzročnik troška za neke mrežne komponente od navedenog u dodatku 6.12. ovog dokumenta, obrazloženje za ovakvu odluku treba biti dostavljeno u sklopu računovodstvene dokumentacije.

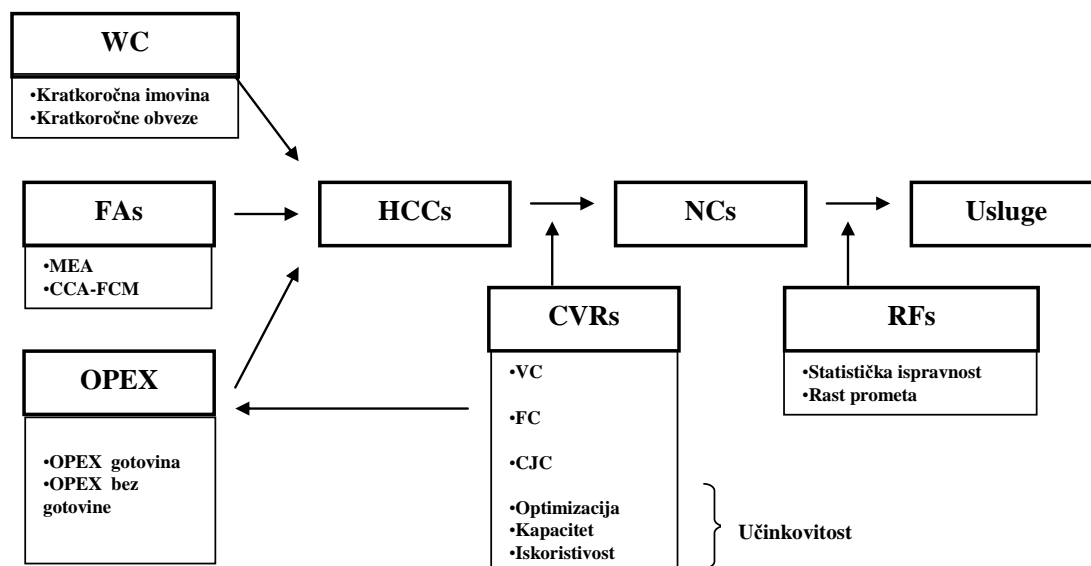
5.4 Naputci za primjenu metodologije dugoročnih inkrementalnih troškova

5.4.1 Karakteristike metodologije dugoročnih inkrementalnih troškova

Model na temelju pristupa „odozgo prema dolje“

(39) Troškovni model razvijen od strane HT-a treba biti zasnovan na primjeni pristupa *odozgo prema dolje* koji se temelji na stvarnim troškovima zabilježenim u računovodstvenim zapisima i ostalim bazama podataka operatora (glavna knjiga, registar dugotrajne imovine, knjiga otvorenih stavaka, inventarski i upravljački sustavi itd.), kao i na stvarnoj topologiji i arhitekturi mreže.

(40) Prilikom razvoja troškovnog modela, HT treba slijediti pristup prikazan na slici dolje:

Alokacija troškova u troškovnom modelu temeljenom na principu „odozgo prema dolje“

Gdje je:

WC = Radni kapital,

FAs = Dugotrajna imovina,

OPEX = Operativni troškovi,

CCA-FCM = Usklađenja vezana uz primjenu koncepta očuvanja kapitala,

VC = Varijabilni troškovi,

FC = Fiksni troškovi,

CJC = Zajednički i združeni troškovi,

HCCs = Homogene troškovne kategorije,

NCs = Mrežne komponente,

CVRs = Troškovne krivulje, te

RFs = Faktori usmjeravanja.

- (41) Prvi korak pri izradi troškovnog modela sastoji se od grupiranja troškova sa sličnim karakteristikama u pojedinačne troškovne kategorije, koje se još nazivaju i homogenim troškovnim kategorijama (*HCCs, eng. Homogenous Cost Categories*). Nakon što se utvrde homogene troškovne kategorije, sljedeći korak uključuje utvrđivanje mrežnih komponenti (*NCs, eng. Network components*). Troškovi se na mrežne komponente alociraju korištenjem krivulja odnosa između ukupnih troškova i uzročnika troškova (*CVRs, eng. Cost Volume Relationships*; u nastavku: troškovne krivulje), što rezultira iznosom troška po pojedinačnoj mrežnoj komponenti. Završni korak pri izradi troškovnog modela po principu *odozgo prema dolje* je raspodjela mrežnih komponenti na pojedine usluge putem faktora usmjeravanja (*eng. Routing Factors*).
- (42) Prilikom razvoja troškovnih modela, HT treba definirati mrežne komponente i prvo izračunati dugoročni inkrementalni trošak pojedine komponente, te na temelju tog izračuna odrediti dugoročni inkrementalni trošak pojedine usluge.

Podaci potrebni za izradu troškovnog modela

- (43) Podaci potrebni za izradu troškovnih modela na principu “odozgo prema dolje” su:

- **Financijski podaci** – operativni troškovi, amortizacija, neto knjigovodstvene vrijednosti itd.,
- **Operativni podaci vezani uz mrežu** – faktori usmjeravanja, troškovne krivulje itd., te
- **Podaci vezani uz promet u mreži** – promet u vrijeme najveće zagušenosti itd.

Navedeni podaci trebaju se odnositi na isto razdoblje.

Financijski podaci trebaju proizlaziti iz godišnjih revidiranih financijskih izvještaja na način da ih je moguće ponovno međusobno uskladiti s iznosima u godišnjim financijskim izvještajima.

Operativni podaci vezani uz mrežu trebaju se zasnivati na mrežnoj statistici za isto razdoblje na koje se odnose i revidirani financijski izvještaji. Ove podatke potrebno je redovito ažurirati u slučaju potrebe za povećanjem kapaciteta koja se temelji na projekcijama prometa.

Podaci vezani uz promet na mreži trebaju se temeljiti na prometu za isto razdoblje na koje se odnose i revidirana financijska izvješća te trebaju sadržavati projekcije za razdoblje od 2 godine unaprijed. Troškovne krivulje trebaju biti izrađene na način da se uzme u obzir kapacitet potreban na kraju promatranog razdoblja.

5.4.2 Homogene troškovne kategorije

Potrebna razina granularnosti

- (45) Slične troškove potrebno je grupirati u homogene troškovne kategorije, pri čemu je razina homogenosti, odnosno granularnosti određena činjenicom da je za svaku homogenu troškovnu kategoriju potrebno definirati uzročnike troška, kretanje cijena i troškovne krivulje.
- (46) Svaka troškovna kategorija u troškovnom modelu mora biti homogena troškovna kategorija. Pritom se homogena troškovna kategorija može okarakterizirati putem jedinstvenog uzročnika troška, kretanja cijena i troškovne krivulje.
- (47) Kapitalni ili operativni troškovi koji imaju različite uzročnike troška ne mogu se svrstati u istu homogenu troškovnu kategoriju.
- (48) Kapitalni ili operativni troškovi koji imaju različito kretanje cijena ne mogu se svrstati u istu homogenu troškovnu kategoriju.
- (49) Kapitalni i operativni troškovi s različitim troškovnim krivuljama ne mogu se svrstati u istu homogenu troškovnu kategoriju.

5.4.3 Definicija vrsta troška

- (50) U okviru troškovnog modela potrebno je definirati opće vrste troškova i u skladu s njima kategorizirati homogene troškovne kategorije. To obuhvaća dugotrajnu imovinu, amortizaciju, operativne troškove i radni kapital.
- (51) Troškovi dugotrajne imovine su svi novčani izdaci koji se odnose na dugotrajnu imovinu koja je u upotrebi više od jedne godine. Dugotrajna imovina je stavka u bilanci operatora. Primjeri dugotrajne imovine su kabelaška kanalizacija, kabeli, centrale, zgrade i službena vozila.
- (52) Trošak amortizacije je nenovčani trošak koji odražava trošenje imovine tijekom vremena. Vrijednost imovine umanjuje se svake godine za iznos amortizacije tijekom cjelokupnog vijeka trajanja imovine kako bi se na odgovarajući način prikazalo trošenje imovine tijekom vremena. Amortizacija je jedna od stavki u računu dobiti i gubitka operatora.
- (53) Operativni troškovi odnose se na novčane izdatke tijekom promatranog računovodstvenog razdoblja. Oni ne uključuju troškove financiranja i izvanredne troškove kao niti porez na

dobit. Operativni troškovi stavka su u računu dobiti i gubitka operatora. Unutar operativnih troškova možemo razlikovati gotovinske i negotovinske stavke.

(54) Radni kapital izračunava se kao kratkotrajna imovina umanjena za iznos kratkoročnih obveza. Obje kategorije navedene su kao stavke u bilanci operatora. Pritom radni kapital treba iskazati kao srednju godišnju vrijednost koja je jednaka srednjoj vrijednosti između iznosa radnog kapitala na početku i na kraju promatranog razdoblja.

- Kratkotrajna imovina obuhvaća novac, potraživanja, zalihe, obračunatu i odgođenu imovinu. Potraživanja uključuju potraživanja od prodaje i dane avanse. Novac obuhvaća novac i novčane ekvivalente i kratkoročne investicije.
- Kratkoročne obveze su kratkoročna dugovanja i vremenski razgraničene i odgođene obveze. Dugovanja obuhvaćaju dugovanja proizašla iz operativnih aktivnosti i kapitalnih troškova, te uključuju obveze prema dobavljačima, obveze za plaće i najamime.

(55) Troškovni model pritom treba jasno razdvojiti dugovanja i potraživanja koja se odnose na aktivnosti vezane uz mrežne, veleprodajne i maloprodajne aktivnosti.

5.4.4 Topologija mreže

(56) Pri određivanju mrežne topologije za potrebe troškovnih modela HT će primijeniti takozvani geografski *schorched node* pristup koji podrazumijeva da geografske lokacije čvorova postojeće mreže operatora ostaju nepromijenjene, odnosno pojedini čvorovi mreže ostaju na postojećoj geografskoj lokaciji. Međutim, pored toga što geografska topologija mreže ostaje nepromijenjena, količina ili kapaciteti postojeće opreme mogu se, ukoliko je potrebno, na pojedinim lokacijama reducirati.

5.4.5 Optimizacija opreme

(57) Prilikom izrade troškovnih modela, HT treba primjenjivati postupke optimizacije opreme u slučaju kada oni rezultiraju nižim troškovima. Postupak optimizacije pri tom može uključivati usklađenja u smislu povećanja učinkovitosti i postizanja optimalnog kapaciteta mreže.

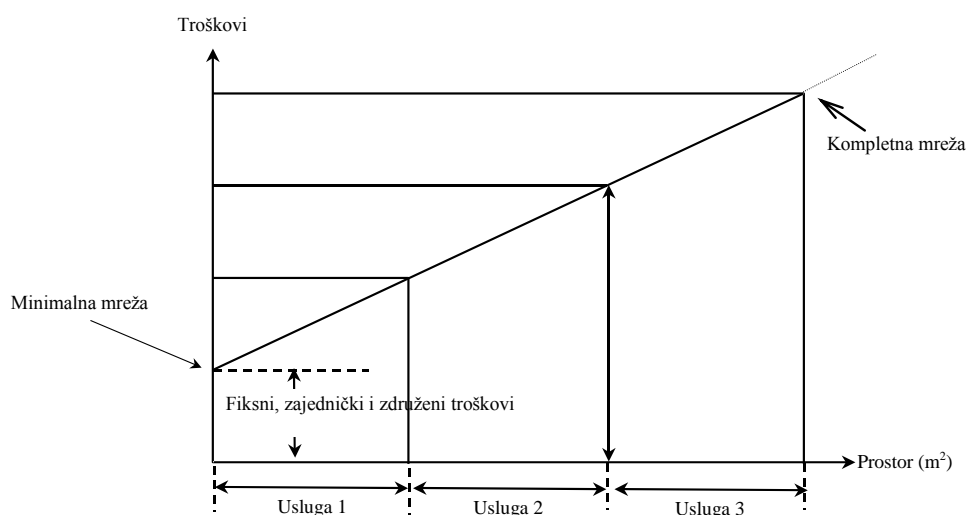
(58) HT treba pružiti opravdanje za postignutu razinu iskorištenja mreže te treba formirati usklađenja uzimajući u obzir sljedeće čimbenike:

- a) utjecaj gubitka korisnika (posebice u slučaju razvoja konkurencije),
- b) potrebu za rastom poslovanja,
- c) potrebu za nadogradnjom opreme usporedno s razvojem tehnologije,
- d) potrebu za pružanjem zadovoljavajuće razine usluge, te

- e) distribuciju, odnosno gustoću korisnika na pojedinim lokacijama.

5.4.6 Troškovne krivulje

(59) Jednostavna troškovna krivulja prikazana je na slici. Uzročnik troška prikazane troškovne kategorije je površina, izražena u kvadratnim metrima. Trošak je pritom potrebno raspodijeliti na tri različite usluge (usluga 1, 2 i 3). Iznosi uzročnika troška, odnosno pripadajuće površine, dobivene su putem analize zauzeća prostora, koju operator treba povremeno provoditi.

Jednostavna troškovna krivulja

Gdje je:

- U slučaju govornih usluga, minimalna mreža definira se kao ona koja ima mogućnost primiti ili uspostaviti poziv sa bilo koje telefonske linije priključene na navedenu mrežu,
- U slučaju negovornih usluga, minimalna mreža definira se kao ona koja ima mogućnost uspostaviti vezu s bilo kojim mjestom priključenja na navedenu mrežu, te
- Potpuna mreža je ona mreža koja je izvedena da može podržati postojeću razinu prometa. Ona zahtjeva više komunikacijskih čvorova i, posljedično, više objekata u kojima je smještena oprema.

Troškovne krivulje i ekonomija obujma

(60) Troškovne krivulje trebaju imati konveksan oblik, čime bi se uzeli u obzir efekti ekonomije obujma u kupovnoj moći. Ukoliko bi za potrebe izrade troškovnog modela neka troškovna

krivulja imala linearan oblik, HT u tom slučaju mora pružiti i dokumentirati odgovarajuće obrazloženje zbog čega kupovna moć i ekonomija obujma u konkretnom slučaju ne utječu na oblik troškovne krivulje.

Konstrukcija troškovnih krivulja

(61) Prilikom izrade troškovnih modela, HT troškovne krivulje može konstruirati primjenom:

- a) inženjerskih modela,
- b) statističkih analiza i pregleda, te
- c) intervjuja i istraživanja tržišta.

(62) HT će HAKOM-u dati na uvid sve modele te dokumentaciju vezanu uz konstrukciju troškovnih krivulja.

Zavisne i nezavisne homogene troškovne kategorije

(63) Sve se homogene troškovne kategorije trebaju klasificirati kao nezavisne ili zavisne. U slučaju zavisnih homogenih troškovnih kategorija, potrebno je dokumentirati njihovu zavisnost o pojedinom uzročniku troška.

5.4.7 Podaci o aktivnostima i prometu u mreži

Podaci o prometu u mreži

(64) Podaci o prometu na mreži trebaju biti konzistentni s podacima bazne godine iz revidiranih financijskih izvještaja te prognozama za naredne dvije godine kako bi se osiguralo da troškovne krivulje predviđaju točan kapacitet.

Izračun jediničnog troška usluge

(65) Jedinični trošak mrežnih komponenti treba biti izračunat na način da se trošak svake komponente podijeli sa pripadajućim volumenom usluge.

(66) Jedinični trošak usluga se izvodi alociranjem jediničnog troška mrežnih komponenti na temelju relevantnog faktora usmjeravanja. Ukupni trošak pojedine usluge zbroj je troškova usluge za svaku mrežnu komponentu, uzimajući u obzir iskorištenje pojedine mrežne komponente.

(67) Faktori usmjeravanja trebaju se temeljiti na dvogodišnjim prognozama prometa. Pritom je u dokumentaciji troškovnog modela potrebno priložiti odgovarajuće informacije i statističke podatke koji potvrđuju točnost navedenih prognoza prometa. Faktori usmjeravanja trebaju biti konzistentni s danim prognozama prometa.

5.4.8 Fiksni, združeni i zajednički troškovi

(68) Udio zajedničkih i združenih troškova mora biti iskazan i dokumentiran za svaku homogenu troškovnu kategoriju, pri čemu dokumentacija treba sadržavati objašnjenje po čemu su navedeni troškovi zajednički.

5.4.9 Dodatak za zajedničke troškove

(69) Zajednički troškovi raspodjeljuju se primjenom Metode jednako proporcionalnog dodatka (EPMU).

5.5 Naputci za primjenu metodologije potpuno raspodijeljenih troškova

(70) Izrada troškovnog modela s potpuno raspodijeljenim troškovima treba se zasnivati na slijedećim koracima:

- a) grupiranje troškova u troškovne kategorije,
- b) specifikacija detaljne liste mrežnih komponenti,
- c) alokacije troškova troškovnih kategorija na mrežne komponente,
- d) alokacija troška pomoćnih aktivnosti, kao što su pomoćne funkcije (npr. ljudski resursi, informatički odjel ili odjel odnosa s javnošću) te opće aktivnosti,
- e) određivanje faktora usmjeravanja koji odražavaju razinu iskorištenja pojedine mrežne komponente od strane svake usluge, te
- f) izračun jediničnog troška svake mrežne komponente uz pomoć faktora usmjeravanja te alokacija jediničnog troška mrežnih komponenata na usluge koje operator pruža.

5.6 Ostali naputci vezani uz sustav troškovnog računovodstva

5.6.1 Zahtjevi vezani uz troškovne modele

(71) HT će HAKOM-u omogućiti potpun pristup svojim troškovnim modelima u prostorijama HT-a, što uključuje pristup i uvid u sve dijelove modela. Osim toga, HT će omogućiti pristup svim podacima vezanim uz troškovne modele koje HAKOM zatraži.

(72) U troškovni model HT mora ugraditi funkcionalnosti koje pružaju mogućnost utvrđivanja utjecaja na konačne rezultate modela u slučaju promjena u:

- a) cijenama opreme,
- b) razini iskorištenja opreme i drugih parametara mreže,

- c) trošku kapitala,
- d) volumenima prometa,
- e) metodologiji amortizacije,
- f) vijeku trajanja imovine; i
- g) cjenovnim trendovima.

5.6.2 Dokumentacija troškovnih modela

(73) Dokumentacija troškovnog modela u sklopu računovodstvene dokumentacije, kako je navedeno u članku 2.2.4. ovog dokumenta, treba obuhvaćati:

- a) listu homogenih troškovnih kategorija,
- b) uzročnik troška za svaku troškovnu kategoriju, te
- c) listu mrežnih elemenata i ostalih aktivnosti kao što su sustav obračuna i naplate, prodaja, ljudski resursi, IT itd.

(74) Dokument o metodologiji alokacije, kako je navedeno u članku 2.2.4. ovog dokumenta, treba obuhvaćati opis usluga koje HT pruža na mjerodavnim tržištima te opis metode alokacije troškova mrežnih komponenti i ostalih aktivnosti na usluge.

(75) Nakon izrade troškovnog modela, dokumentacija vezana uz homogene troškovne kategorije treba za svaku homogenu troškovnu kategoriju sadržavati:

- ime homogene troškovne kategorije,
- vrste troška obuhvaćene homogenom troškovnom kategorijom,
- klasifikaciju homogene troškovne kategorije na nezavisnu ili zavisnu, te
- troškovnu krivulju koja se odnosi na svaku homogenu troškovnu kategoriju.

(76) Nakon izrade troškovnog modela, dokumentacija vezana uz troškovne krivulje treba za svaku troškovnu krivulju sadržavati opis:

- uzročnika troška,
- oblika troškovne krivulje,
- iznosa fiksnih, zajedničkih i združenih troškova,
- metode kojom se došlo do troškovne krivulje, te

- klasifikaciju na nezavisnu ili zavisnu troškovnu krivulju.

5.6.3 Revizija modela

(77) Troškovni model HT-a treba biti revidiran u skladu sa naputcima za reviziju regulatornih financijskih izvještaja navedenim u članku 2.2 ovog dokumenta.

(78) Revizija troškovnih modela treba obuhvaćati sljedeće elemente:

- a) opseg troškova uključenih u model,
- b) opseg troškova raspodijeljenih na pojedinu reguliranu uslugu,
- c) usklađenje između podataka u modelu i zakonskih financijskih izvještaja,
- d) točnost iznosa operativnih podataka, volumena prometa, usluga, te tehničkih parametara,
- e) metodologije vezane uz izračun amortizacije, kapitalizaciju troškova, alokaciju troškova i procjenu vrijednosti imovine,
- f) usklađenje između podataka u troškovnom modelu i odvojenim izvješćima,
- g) troškovne krivulje, te dodatne informacije vezane uz računovodstveni sustav.

5.7 Trošak kapitala

5.7.1 Trošak kapitala u regulatornim financijskim izvještajima

(79) Pri izradi regulatornih financijskih izvještaja HT je dužan primijeniti prosječni ponderirani trošak kapitala koji je određen u svrhu provođenja regulatorne obveze nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva za usluge u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži uz mogućnost uvećanja za dodatnu premiju rizika za usluge pristupnih mreža nove generacije.

6 Dodaci

6.1 Račun dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA

za godinu koja je završila 31.12. 20..
u 000 kn

TEKUĆA GODINA	PRETHODNA GODINA	% PROMJENE
000 kn	000 kn	

PRIHODI

Eksterna prodaja
Interna prodaja
-usluge koje se pružaju i eksterno
-usluge koje se pružaju samo interno

UKUPNI PRIHODI

OPERATIVNI TROŠKOVI

Trošak prodanih proizvoda
Trošak materijala
Trošak energije
Trošak usluga
Naknada za korištenje autorskih prava
Kapitalizirani vlastiti troškovi rada
Troškovi promidžbe
Trošak zaposlenika
Amortizacija
Troškovi licenci i naknada
Trošak održavanja
Poštanski troškovi
Vrijednosna usklađenja
Ostali troškovi

UKUPNO OPERATIVNI TROŠKOVI (HCA osnovica)

Interni troškovi (transferna naknada)

USKLAĐENJA PO CCA OSNOVI

Dodatna amortizacija
Zadržana dobit
Zadržani gubitak

UKUPNO OPERATIVNI TROŠKOVI (CCA osnovica)

Angažirani kapital

Analiza profitabilnosti

Dobit (CCA osnovica) (EBIT)
Povrat na prihode (ROS)
Povrat na prosječno angažirani kapital (ROCE)

6.2 Račun dobiti i gubitka za javnu objavu

RAČUN DOBITI I GUBITKA

za godinu koja je završila 31.12.20...
u 000 kn

PRIHODI

MALOPRODAJA

Priključenje javnoj komunikacijskoj mreži
Pristup javnoj komunikacijskoj mreži za privatne korisnike
Pristup javnoj komunikacijskoj mreži za poslovne korisnike
Širokopojasni Internet za privatne korisnike
Širokopojasni Internet za poslovne korisnike
Prijenos televizijskih programa (IPTV)
Nacionalni poziv za privatne korisnike
Nacionalni poziv za poslovne korisnike
Međunarodni poziv za privatne korisnike
Međunarodni poziv za poslovne korisnike
Nacionalni poziv prema pokretnim mrežama
Pozivi s javnih govornica
Iznajmljeni vodovi
Ostalo

VELEPRODAJA

Započinjanje (originacija) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji
Završavanje (terminacija) poziva u javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji
Veleprodajni fizički pristup mrežnoj infrastrukturi putem bakrene parice
Veleprodajni fizički pristup mrežnoj infrastrukturi putem svjetlovodne niti
Veleprodajni širokopojasni pristup putem bakrene parice
Veleprodajni širokopojasni pristup putem svjetlovodne niti
Zaključni segmenti iznajmljenih vodova bez obzira na korištenu tehnologiju za pružanje iznajmljenog ili zakupljenog kapaciteta
Prijenosni segmenti iznajmljenih vodova – nekonkurentne relacije
Ostalo

UKUPNI PRIHODI

TROŠKOVI

Trošak prodanih proizvoda
Trošak materijala
Trošak energije
Trošak usluga
Naknada za korištenje autorskih prava
Kapitalizirani vlastiti troškovi rada
Amortizacija
Trošak zaposlenika
Troškovi licenci i naknada
Trošak održavanja
Troškovi promidžbe
Poštanski troškovi
Vrijednosna usklađenja
Ostali troškovi
Ukupno operativni trošak (HCA osnovica)

Usklađenja po CCA osnovi

Zadržana dobit
Zadržani gubitak
Dodatna amortizacija
Ukupno operativni troškovi (CCA osnovica)

Angažirani kapital

Analiza profitabilnosti

Dobit (CCA osnovica) (EBIT)
Povrat na prihode (ROS)
Povrat na prosječno angažirani kapital (ROCE)

TEKUĆA GODINA	PRETHODNA GODINA	% PROMJENE
000 kn	000kn	

6.3 Izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu

IZVJEŠTAJ O PROSJEČNOM ANGAŽIRANOM KAPITALU

za godinu koja je završila 31.12.20...
u 000 kn

3333

DUGOTRAJNA IMOVINA

Dugotrajna materijalna imovina

Zemljišta i zgrade
Kabeli i kanali
Prijenosna oprema
Oprema za razmjenu (komutaciju)
IT oprema
Mjerni instrumenti i alati
Sustavi za napajanje
Ostalo

Nematerijalna imovina

Aplikativni softver i licence za korištenje
Sadržaj
Ostalo

Dugoročna potraživanja

UKUPNA DUGOTRAJNA IMOVINA

KRATKOTRAJNA IMOVINA

Novac i novčani ekvivalenti
Potraživanja od kupaca
Zalihe
Ostala kratkotrajna imovina

UKUPNA KRATKOTRAJNA IMOVINA

KRATKOROČNE OBVEZE

Kratkoročne obveze prema dobavljačima
Naplaćeni prihodi budućih razdoblja
Ostale kratkoročne obveze

UKUPNE KRATKOROČNE OBVEZE3333

Ukupna imovina umanjena za kratkoročne obveze

Kratkoročne rezervacije za obveze i troškove

UKUPNI ANGAŽIRANI KAPITAL

6.4 Izvještaj o transfernim naknadama

IZVJEŠTAJ O TRANSFERNIM NAKNADAMA

za godinu koja je završila 31.12.20....
u 000 kn

određivanje naknade (RIO, RUO, BSA)	mjerna jedinica (min, linija)	referentna cijena	razlika u trošku mrežnih komponenti	razlika u veleprodajnim specifičnim troškovima	transferna cijena (3-4-5)	količina	ukupna transferna naknada (6x7)
---	-------------------------------------	----------------------	--	---	---------------------------------	----------	---------------------------------------

Maloprodajna usluga: xxxx

Veleprodajna usluga 1

Veleprodajna usluga 2

Veleprodajna usluga 3

Ostalo

Ukupno za maloprodajnu uslugu

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
 Naputci za računovodstveno razdvajanje i troškovno računovodstvo
 Listopad 2013.

	Maloprodajna usluga 1	Maloprodajna usluga 2	Maloprodajna usluga 3	Maloprodajna usluga 4	Maloprodajna usluga 5	Maloprodajna usluga 6	Maloprodajna usluga 7	Maloprodajna usluga 8	Maloprodajna usluga 9	Maloprodajna usluga 10	Veleprodajna usluga 1	Veleprodajna usluga 2	Maloprodajna usluga 13	Veleprodajna usluga 4	Veleprodajna usluga 5	Veleprodajna usluga 6	Veleprodajna usluga 7	Veleprodajna usluga 8					
Maloprodajna usluga 1	■																						
Maloprodajna usluga 2		■																					
Maloprodajna usluga 3			■																				
Maloprodajna usluga 4				■																			
Maloprodajna usluga 5					■																		
Maloprodajna usluga 6						■																	
Maloprodajna usluga 7							■																
Maloprodajna usluga 8								■															
Maloprodajna usluga 9									■														
Maloprodajna usluga 10										■													
Veleprodajna usluga 1											■												
Veleprodajna usluga 2												■											
Veleprodajna usluga 3													■										
Veleprodajna usluga 4														■									
Veleprodajna usluga 5															■								
Veleprodajna usluga 6																■							
Veleprodajna usluga 7																	■						
Veleprodajna usluga 8																		■					
																			■				
																				■			
																					■		
																						■	

6.5 Popis usluga za izračun jediničnog troška

STANDARDNA PONUDA ZA USLUGE MEĐUPOVEZIVANJA

- Terminiranje (završavanje) poziva - lokalno /minuta
- Terminiranje (završavanje) poziva - regionalno /minuta (uključuje i IMS tehnologiju)
- Terminiranje (završavanje) poziva - nacionalno /minuta
- Započinjanje (originacija) poziva - lokalno/minuta
- Započinjanje (originacija) poziva – regionalno/minuta (uključuje i IMS tehnologiju)
- Pozivi na posebne usluge T-Com za krajnje korisnike Operatora - pozivi na brojeve hitnih (112, 192, 193, 194, 195/9155)/minuta
- Pozivi na posebne usluge T-Com za krajnje korisnike Operatora - pozivi na brojeve hitnih službi (HAK)/ poziv
- Pozivi na posebne usluge T-Com za krajnje korisnike Operatora - pozivi na brojeve posebnih službi (11888)/poziv

STANDARDNA PONUDA ZA USLUGU PRISTUPA IZDVOJENOJ LOKALNOJ PETLJI

- Izdvojeni pristup lokalnoj petlji putem bakrene parice /instalacija
- Izdvojeni pristup lokalnoj potpetlji /instalacija
- Izdvojeni pristup lokalnoj petlji putem svjetlovodne niti/instalacija
- Kolokacija - mjesečna naknada/mjesečno
- Neopravdani zahtjevi za popravak/zahtjev
- Mjesečna naknada za izdvojeni pristup lokalnoj petlji putem bakrene parice/mjesečno
- Mjesečna naknada za izdvojeni pristup lokalnoj potpetlji/mjesečno
- Mjesečna naknada za izdvojeni pristup lokalnoj petlji putem svjetlovodne niti/mjesečno
- Naknada za obradu kolokacije -održavanje datoteke i naplata/mjesečno
- Dodatne usluge kolokacije/mjesečno

STANDARDNA PONUDA ZA USLUGU VELEPRODAJNOG ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA

Širokopojasni pristup na Ethernet razini

- Brzina od 4 Mbit/s /mjesečno
- Brzina od 10 Mbit/s /mjesečno
- Brzina od 20 Mbit/s /mjesečno

Širokopojasni pristup na IP regionalnoj razini

- Brzina od 4 Mbit/s /mjesečno
- Brzina od 10 Mbit/s /mjesečno
- Brzina od 20 Mbit/s /mjesečno

Širokopojasni pristup na IP nacionalnoj razini

- Brzina od 4 Mbit/s /mjesečno
- Brzina od 10 Mbit/s /mjesečno
- Brzina od 20 Mbit/s /mjesečno

Širokopojasni pristup putem svjetlovoda

- Brzina od 20 Mbit/s /mjesečno
- Brzina od 30 Mbit/s /mjesečno
- Brzina od 50 Mbit/s /mjesečno

Promet / 1 Mbit/s

STANDARDNA PONUDA ZA IZNAJMLJENE ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE VODOVE

Tradicionalni digitalni iznajmljeni vodovi putem SDH, PDH i (S)HDSL tehnologije

- Vodovi brzine 2 Mbit/s i 155 Mbit/s, mjesečna naknada za uporabu voda/mjesečno po vodu
- Vodovi brzine 2 Mbit/s i 155 Mbit/s, mjesečna naknada po priključnoj točki/priključna točka
- Vodovi brzine 2 Mbit/s i 155 Mbit/s, jednokratna naknada/priključna točka

MALOPRODAJNI PRISTUP I POZIVI

- Pristup javnoj telefonskoj mreži putem bakrene parice/mjesečno po liniji
- Priključenje s mrežom/instalacija
- ADSL pristup – samoinstalacijski paket/paket
- ADSL pristup – podržana instalacija/instalacija
- ADSL pristup – instalacija od strane T-com tehničara/instalacija
- ADSL pristup - 4 Mbit/s mjesečna naknada
- ADSL pristup - 10 Mbit/s mjesečna naknada
- ADSL pristup - 20 Mbit/s mjesečna naknada
- ADSL promet 1 GB/ mjesečna naknada
- ADSL promet 15 GB/ mjesečna naknada
- ADSL flat (neograničen promet)/mjesečna naknada
- Pristup putem svjetlovoda 20 Mbit/s mjesečna naknada
- Pristup putem svjetlovoda 30 Mbit/s mjesečna naknada
- Pristup putem svjetlovoda 50 Mbit/s mjesečna naknada
- Promet putem svjetlovoda 250 GB/ mjesečna naknada
- Pristup putem svjetlovoda – kućna optička instalacija/instalacija
- Pristup putem svjetlovoda – instalacija paketa/instalacija
- Nacionalni poziv/minuta
- Međunarodni poziv/minuta
- Nacionalni poziv prema pokretnoj mreži/minuta
- Usluge pozivnog centra 11888/poziv
- Poziv s javne govornice/minuta

6.6 Popis usluga za računovodstveno razdvajanje

MALOPRODAJA

Priključenje javnoj komunikacijskoj mreži
Pristup javnoj komunikacijskoj mreži za privatne korisnike
Pristup javnoj komunikacijskoj mreži za poslovne korisnike
Širokopojasni Internet za privatne korisnike
Širokopojasni Internet za poslovne korisnike
Prijenos televizijskih programa (IPTV)
Nacionalni poziv za privatne korisnike
Nacionalni poziv za poslovne korisnike
Međunarodni poziv za privatne korisnike
Međunarodni poziv za poslovne korisnike
Nacionalni poziv prema pokretnim mrežama
Pozivi s javnih govornica
Iznajmljeni vodovi
Ostalo

VELEPRODAJA

Započinjanje (originacija) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji
Završavanje (terminacija) poziva u javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji
Veleprodajni fizički pristup mrežnoj infrastrukturi putem bakrene parice
Veleprodajni fizički pristup mrežnoj infrastrukturi putem svjetlovodne niti
Veleprodajni širokopojasni pristup putem bakrene parice
Veleprodajni širokopojasni pristup putem svjetlovodne niti
Zaključni segmenti iznajmljenih vodova bez obzira na korištenu tehnologiju za pružanje iznajmljenog ili zakupljenog kapaciteta
Prijenosni segmenti iznajmljenih vodova – nekonkurentne relacije
Ostalo

6.7 Izvještaj o usklađivanju- račun dobiti i gubitka

IZVJEŠTAJ O USKLAĐIVANJU – RAČUN DOBITI I GUBITKA

za godinu koja je završila 31.12. 20...
u 000 kn

	<u>PRIHODI</u>	<u>OPERATIVNI TROŠKOVI</u>	<u>HCA POVRAT/DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA</u>	<u>ZADRŽANA DOBIT/GUBITAK I OSTALA USKLAĐIVANJA</u>	<u>DODATNA AMORTIZACIJA</u>
MALOPRODAJNE USLUGE					
Maloprodajna usluga 1					
Maloprodajna usluga 2					
.					
Ostalo					
Ukupno maloprodajne usluge					
VELEPRODAJNE USLUGE					
Veleprodajna usluga 1					
Veleprodajna usluga 2					
.					
Ostalo					
Ukupno veleprodajne usluge					
Ukupno usluge na koje se primjenjuje RO					
UKUPNO					
Transferne naknade					
Financijski rashodi					
Netiranje					
Reklasifikacije					
Financijski prihodi					
Ostali prihodi					
Prihodi od usluga izvan opsega RO					
Troškovi od usluga izvan opsega RO					
Porez na dobit					
UKUPNO					

6.8 Izvještaj o usklađivanju – prosječni angažirani kapital

IZVJEŠTAJ O USKLAĐIVANJU – PROSJEČNI ANGAŽIRANI KAPITAL
za godinu koja je završila 31.12.20...
u 000 kn

TEKUĆA GODINA   PRETHODNA GODINA

Sredstva dioničara prema godišnjem izvještaju
CCA usklađivanje

USKLAĐIVANJE

Potraživanja od kamata

Porezi

Dugoročne obveze

Odgodena porezna pričuva

Ostale odgovarajuće stavke

Završno stanje CCA angažiranog kapitala na 31. prosinca

Početno stanje CCA angažiranog kapitala na 01. siječnja

Usklađivanje do početnog angažiranog kapitala

Revidirani početni CCA uposljeni kapital na 01. siječnja

Prosječni CCA angažirani kapital

Prosječno dnevno usklađenje

6.9 Troškovna osnovica i računovodstvena metodologija

	Obveza računovodstvenog razdvajanja		Izračun jediničnog troška usluga	
	Troškovna osnovica	Računovodstvena metodologija	Troškovna osnovica	Računovodstvena metodologija
MALOPRODAJNE USLUGE.				
Priključenje javnoj komunikacijskoj mreži	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Pristup javnoj komunikacijskoj mreži za privatne korisnike				
Pristup javnoj komunikacijskoj mreži za poslovne korisnike	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Širokopolasni Internet za privatne korisnike				
Širokopolasni Internet za poslovne korisnike	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Prijenos televizijskih programa (IPTV)	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Nacionalni poziv za privatne korisnike	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Nacionalni poziv za poslovne korisnike	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Međunarodni poziv za privatne korisnike	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Međunarodni poziv za poslovne korisnike	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Nacionalni poziv prema pokretnim mrežama	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC
Pozivi s javnih govornica	CCA	FAC	CCA i HCA	FAC

VELEPRODAJNE USLUGE				
Započinjanje (originacija) poziva iz javnih telefonskih mreža koji se pružaju na fiksnoj lokaciji	CCA	FAC	CCA	LRIC
Završavanje (terminacija) poziva u određenoj javnoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji	CCA	FAC	CCA	LRIC
Veleprodajni fizički pristup mrežnoj infrastrukturi putem bakrene parice	CCA	FAC	CCA	LRIC
Veleprodajni fizički pristup mrežnoj infrastrukturi putem svjetlovodne niti	CCA	FAC	CCA	LRIC
Veleprodajni širokopolasni pristup putem bakrene parice	CCA	FAC	CCA	LRIC
Veleprodajni širokopolasni pristup putem svjetlovodne niti	CCA	FAC	CCA	LRIC
Zaključni segmenti iznajmljenih vodova	CCA	FAC	CCA	LRIC
Prijenosni segmenti iznajmljenih vodova	CCA	FAC	CCA	LRIC

6.10 Mišljenje revizora

Izveštaj neovisnog revizora o regulatornim financijskim izvještajima na dan 31. prosinca 20... godine

Obavili smo reviziju priloženih regulatornih financijskih izvještaja društva HT - Hrvatske telekomunikacije d.d (u daljnjem tekstu: HT), koji se sastoje od regulatornih financijskih izvještaja (račun dobiti i gubitka, izvještaj o prosječnom angažiranom kapitalu, izvještaji o usklađivanju, izvještaj o jediničnim troškovima, izjava o odgovornosti Uprave, izvještaj o transfernim naknadama), računovodstvene dokumentacije (koja uključuje principe, definicije, metode vrednovanja, opis troškovnog modela itd.) te dokumentiranog opisa alokacije troškova (detaljan opis alokacije u troškovnom modelu bez stvarnih iznosa).

Odgovornost Uprave društva za regulatorne financijske izvještaje

Uprava društva je odgovorna za sastavljanje i objektivan prikaz ovih financijskih izvještaja pripremljenih za regulatorne namjene i u formatu sukladno obvezi računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva objavljenoj od strane Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (u daljnjem tekstu: HAKOM). Odgovornost Uprave društva za upravljanje uključuje: utvrđivanje, vođenje i primjenu te održavanje internih kontrola relevantnih za sastavljanje i objektivan prikaz regulatornih financijskih izvještaja bez materijalno značajnih grešaka koje mogu nastati kao posljedica prijave ili pogreške; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih i troškovnih politika; i definiranje računovodstvenih i troškovnih procjena primjerenih postojećim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o ovim regulatornim financijskim izvještajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili sukladno obvezi računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva objavljenoj od strane HAKOM-a koja nalaže pridržavanje relevantnih etičkih pravila, te planiranje i provođenje revizije kako bi se s razumnom mjerom sigurnosti utvrdilo da su regulatorni financijski izvještaji bez materijalno značajnih grešaka.

Revizija uključuje provođenje procedura u svrhu pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u regulatornim financijskim izvještajima kako slijedi:

- 1 Ispitali smo usklađenost ulaznih financijskih podataka iz troškovnog modela sa revidiranim godišnjim regulatornim financijskim izvještajima,
- 2 Ispitali smo usklađenost računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva s Rješenjem HAKOM-a, te
- 3 Ispitali smo da li je troškovni model ispravan te da li je u skladu da opisom u pripadajućoj dokumentaciji troškovnog računovodstva.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni te da čine odgovarajuću osnovu u svrhu izražavanja našeg mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, regulatorni financijski izvještaji HT-a pružaju istinit i vjeran prikaz, u svim značajnim odrednicama, na dan 31. prosinca XXXX godine, u skladu sa obvezom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva određenom od strane HAKOM-a te u skladu sa računovodstvenom dokumentacijom.

Tijekom postupaka nije nam ništa ukazalo na činjenicu da HT nije postupio u skladu sa obvezom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva.

Revizor

Hrvatski ovlaštene revizori
Adresa

Datum

U ime i za revizora:

Ime

Ovlašteni revizor

6.11 Dodatni izvještaji i informacije koje HAKOM može tražiti

DODATNI IZVJEŠTAJI / INFORMACIJE	RAZLOG ZA ZAHTJEV
Broj zaposlenika po tržištu/ segmentu/ usluzi	Omogućava razumijevanje strukture troškova i procjenu efikasnosti
Trošak zaposlenika po tržištu /segmentu /usluzi	Omogućava razumijevanje strukture troškova i procjenu efikasnosti
Promjene u avansima/vremenskim razgraničenjima	Osigurava razumijevanje kretanja i stanja obveza i potraživanja
Podaci o kategorijama klijenata	Pružaju podatke za kontrolu cijena
Svi podaci koji su potrebni za RIO. Dokumenti koji prate odvojene račune prema RIO cijenama za međupovezivanje - FAC/LRIC izlazni podaci za izvještaje o troškovima uključujući - količine komponenti, nositelje naplate i administracije, analizu vlastite upotrebe i zadržane dobiti i gubitke - Slični dokumenti će biti traženi za pristupnu mrežu.	Omogućava razumijevanje građe RIO-a i troškova
Podaci koji se odnose na ostatak RIO jezgrenih i pristupnih usluga	Omogućava razumijevanje građe RIO-a i troškova
Analiza i detalji različitih istraživanja (veličina uzorka, veličina populacije, statistički značajni rezultati i metodologija itd.)	Omogućava razumijevanje osnove za pripremanje regulatornih financijskih izvještaja
Analiza izvanrednih troškova	Omogućava razumijevanje osnove za pripremanje regulatornih financijskih izvještaja
Analiza troškovnih kategorija (korištena unutar LRIC modela) za mrežne komponente, inkrement i relevantni dio zajedničkog troška	Omogućava razumijevanje izrade LRIC modela
Analiza zbirnih aktivnosti komponenti za mrežne aktivnosti, inkrement i relevantni udio zajedničkog troška (LRIC baza)	Kombinatorna test analiza, evaluacija pristupa izračuna dodatka na troškove (<i>mark-up</i>)
Analiza troškovnih kategorija (korištenih unutar LRIC modela) za mrežne komponente i inkremente	Omogućava razumijevanje izrade LRIC modela
Sumarna analiza aktivnosti za komponente mreže i inkremenata	Omogućava razumijevanje i vrednovanje relativne važnosti i alokacije aktivnosti

DODATNI IZVJEŠTAJI / INFORMACIJE	RAZLOG ZA ZAHTJEV
Analiza po kategorijama imovine i aktivnostima mreže, godišnje amortizacije te utjecaja CCA vrednovanja za trošak u godini kao npr. - HCA amortizacija, - CCA dodatna amortizacija, - Zadržana dobit, - Ostale CCA prilagodbe	Omogućava razumijevanje važnosti imovine i transakcija vezanih uz imovinu
CCA izvještaj o promjeni dugotrajne imovine a) preneseni bruto zamjenski trošak, dodaci/otpisi/transferi, zadržana dobit/(gubitak), bruto zamjenski trošak za prijenos i b) prenesena bruto amortizacija, HCA amortizacija, CCA dodatna amortizacija, otpisi/transferi/druga kretanja, zadržana dobit/(gubitak), bruto amortizacija (za prenijeti) po kategorijama imovine za HT-a usklađenje s HCA izvještajem o kretanju dugotrajne imovine u financijskim izvješćima Grupe	Omogućava razumijevanje važnosti imovine i transakcija vezanih uz imovinu
Ukupni prosječni angažirani kapital i detaljna analiza aktivnosti za sve mrežne komponente	Omogućava razumijevanje načina pripreme regulatornih financijskih izvještaja
Detaljna analiza aktivnosti mrežne angažiranog kapitala za sve mrežne komponente	Omogućava razumijevanje načina pripreme regulatornih financijskih izvještaja
Bruto prihod od poziva, popusti i vrste naknada za tarifne modele za svaki segment	Omogućava razumijevanje izračuna profitne marže kako bi se definiralo istiskivanje margine (<i>margin squeeze</i>)
Bruto prihod, popusti i vrste naknada za opcije klijenata za svaki zasebni segment	Omogućava razumijevanje izračuna profitne marže kako bi se definiralo istiskivanje margine (<i>margin squeeze</i>)
Bruto prihodi, troškovi i angažirani kapital za pakete vezanih usluga	Omogućava razumijevanje izračuna profitne marže kako bi se definiralo istiskivanje margine (<i>margin squeeze</i>)
Grafovi za različite indikatore, vagane indekse i kombinirane indikatore korištene od strane HT-a kako bi se imovina vrednovala na trenutnoj troškovnoj bazi	Omogućava razumijevanje, vrednovanje i transparentnost strukture i izrade CCA vrednovanja

DODATNI IZVJEŠTAJI / INFORMACIJE	RAZLOG ZA ZAHTJEV
Procijenjeni ekonomski životni vijek, vrednovanje i amortizacijska osnova, primijenjena anketa/ uzorak/ indeks za vrednovanje, amortizacija na temelju povijesnog troškovnog računovodstva (HCA) i tekućeg troškovnog računovodstva (CCA), bruto knjigovodstvena vrijednost u godini akvizicije, bruto trošak zamjene (GRC) i neto trošak zamjene (NRC) po kategorijama imovine	Omogućava razumijevanje, vrednovanje i transparentnost strukture i izrade CCA vrednovanja
Trošak marketinga 10 najvećih kampanja u tijeku financijske godine, uključujući reklamiranje putem tiska, radija i televizije	Omogućava evaluaciju i razumijevanje osnove za pridjeljivanje troškova marketinga
Ukupni operativni trošak i trošak prosječnog angažiranog kapitala za svaku grupu postrojenja i njihove pojedinačne stope iskorištenosti, uključujući i relevantne faktore iskorištenosti za svaku mrežnu aktivnost i/ili (pod)komponentu	Omogućava vrednovanje i razumijevanje strukture komponenti
Fiksni prihodi (uključujući zakup linija) po tarifnom paketu i pridruženi mrežni troškovi	Omogućava razumijevanje i vrednovanje osnove za alokaciju prihoda
Analiza dobiti/ gubitaka na transferima imovine uz dodatnu analizu pojedinih transfera imovine	Omogućava razumijevanje i vrednovanje osnove alokacije i pridjeljivanja prodaje dugotrajne imovine
Inženjerske/ projektne studije	Omogućava vrednovanje učinkovitosti mreže i razumijevanje CCA vrednovanja

6.12 Detalji glavnih mrežnih komponenata i uobičajenih troškovnih pokretača

Kategorije imovine i obveza	Opis	Pokretači troškova
Oprema za centrale	Oprema za lokalni promet	Alociranje po proizvodima i uslugama prema vremenskom korištenju (sek).
	Oprema u tandem centralama	Alociranje prema vremenskom korištenju (sek).
	Oprema za međunarodni promet	Alociranje prema vremenskom korištenju (sek).
	Ostala oprema u centralama	Alociranje prema upotrebi opreme.
	Transmisijska oprema osjetljiva na količinu prometa	Alociranje prema upotrebi veza ili kanala.
Transmisijska oprema	Kabeli i žice	Alociranje po komponentama prema iznosu kabela upotrjebljenih za različite usluge.
	Oprema lokalne petlje	Alociranje po dodatnim uslugama prema upotrebi linija.
	Radio i satelitska oprema	Alociranje prema upotrebi kanala.
	Međunarodni pomorski kabeli	Alociranje prema upotrebi.
	Javne govornice i srodna oprema	Direktno alociranje uslugama.
Pomoćni pogoni	Vodovi	Vodovi se mogu alocirati po kabelima i žicama koje podržavaju te prema proizvodima na isti način kao i za kabele i žice.
	Energetska oprema	Alociranje prema primarnim grupama pogona na osnovi upotrebe energetske opreme koja podržava svaki pogon pr. kW po satu. Imovina se može raspodijeliti po proizvodima na isti način kao odgovarajuće primarne grupe pogona.
	Sustav upravljanja mrežom	Alociranje primarnom pogonu različitih mreža na osnovi upotrebe sustava koji podržavaju svaki pogon. npr. potrošeno vrijeme na kontrolu lokalnih centrala, prijenosnih centrala i internacionalnih centrala. Troškovi bi se trebali dodavati proizvodima i uslugama na isti način kao i povezanim primarnim grupama pogona.